

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

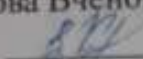
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено

Вченою радою Факультету

протокол від «12» 10 2022 № 3

Голова Вченої ради Факультету

В.М. Краєвський

Методичні рекомендації

до самостійної роботи

з навчальної дисципліни

“Державний фінансовий контроль”

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

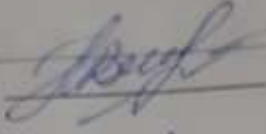
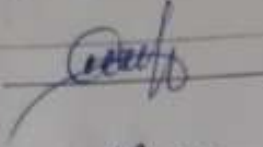
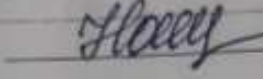
спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Статус дисципліни: обов’язкова

Ірпінь 2022

Методичні рекомендації до самостійної роботи складені на основі робочої програми навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль”, затвердженої Науково-методичною радою ДПУ «18» серпня 2022 р. (протокол № 7).

Укладач:		Т.В. Білобровенко, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу
Рецензенти:		О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу
		О.С. Іванишина, к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри фіскального адміністрування

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від «30» вересня 2022 р. № 3/1

В.о завідувача кафедри А.В. Лісовий, д.е.н., професор

ЗМІСТ

Стор.

1. Вступ	4
2. Пояснювальна записка	4
3. Тематичний план	6
4. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу	10
Тема 1. Загальна характеристика державного фінансового контролю	
Тема 2. Система державного фінансового контролю	
Тема 3. Механізм державного фінансового контролю	
Тема 4. Планування та організація державного фінансового контролю	
Тема 5. Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів	
Тема 6. Контроль виконання державного та місцевого бюджетів	
Тема 7. Правові засади державного фінансового контролю	
Тема 8. Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками	
5. Перелік питань до контрольних заходів	50
6. Порядок оцінювання знань	52
7. Рекомендована література	59

Вступ

Серед різноманітних форм організації навчальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» самостійній роботі відводиться важливе місце.

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Мета самостійної роботи (далі – СРС) здобувача вищої освіти сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодого людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Завданнями СРС є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань, їхнє застосування за вирішення практичних завдань та виконання творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань з навчальної дисципліни.

СРС дає можливість працювати без поспіху, не боячись негативної оцінки товаришів чи викладача, а також обирати оптимальний темп роботи та умови її виконання.

Індивідуальні завдання можуть виконувати за бажанням усі здобувачі вищої освіти або окремі з них (які творчо обдаровані, вимогливі, мають великий досвід практичної діяльності, навчання та роботи за кордоном тощо). Індивідуалізація самостійної роботи сприяє самореалізації здобувача вищої освіти, розкриваючи в нього такі грані особистості, які допомагають професійному розвитку.

СРС потребує чіткої організації, планування, системи й певного керування (обсяг завдань, типи завдань, методичні рекомендації щодо їхнього виконання, аналіз передбачуваних труднощів, облік, перевірка та оцінювання виконаних робіт), що сприяє підвищенню якості навчального процесу. Для реалізації самостійної роботи в процесі вивчення навчального курсу здобувачі вищої освіти виконують комплекс завдань різних типів відповідних рівнів складності.

Професійна результативність – формулювання завдання, яке має гарантувати формування хоча б одного професійного вміння в термінах та поняттях майбутньої спеціальності здобувача вищої освіти.

Ураховуючи цілі навчальної дисципліни (теми), конкретизовано вимоги до знань, умінь і навичок, які потрібно сформулювати в здобувачів вищої освіти в процесі реалізації самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Для контролю знань здобувачів вищої освіти використовуються:

- а) усні відповіді на теоретичні питання;
- б) письмові роботи;
- в) вправи на виконання коректури.

Виконання самостійних завдань є обов'язковою умовою допуску до підсумкової контрольної роботи. Матеріали самостійних завдань подавати на перевірку викладачу в окремій папці (у роздрукованому чи електронному варіантах відповідно до характеру завдань). На титульній сторінці вказувати тему завдання, виконавця.

Самостійна робота сприяє оволодінню навчальним матеріалом у вільний, від обов'язкових навчальних занять, час за розкладом, допомагає розвитку самостійності та ініціативи здобувачів вищої освіти під час навчання, сприяє глибокому засвоєнню матеріалу і формуванню вміння самостійно працювати.

2. Пояснювальна записка

Метою викладання навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» є: підготовка фахівців необхідного рівня, встановленого кваліфікаційними вимогами, в галузі контролю державних фінансів, який забезпечуватиме їм мобільність і конкурентні переваги на ринку праці, формування у студентів комплексного розуміння системи державного фінансового контролю шляхом оволодіння студентами організаційно-правових основ здійснення державного

фінансового контролю, формування у них наукового уявлення про суть контролю, зміст його механізму, а також про особливості організації, методики проведення та оформлення результатів контрольних заходів, а також порядку взаємодії контролюючих органів в процесі здійснення контрольних заходів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» є:

оволодіння організаційно-правовими основами здійснення державного фінансового контролю;

формування наукового уявлення про суть контролю, зміст його та механізм;

висвітлення основних засад функціонування окремих сегментів системи державного фінансового контролю;

розкриття економічної сутності державного фінансового контролю;

формування комплексного розуміння взаємозв'язків, що виникають між об'єктами та суб'єктами державного фінансового контролю;

отримання практичних навичок у галузі застосування нормативно-правової бази державного фінансового контролю;

ознайомлення з проблемами та перспективами розвитку державного фінансового контролю.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти **повинні:**

- знати: зміст і завдання державного фінансового контролю; місце державного фінансового контролю в системі регулювання економічних правовідносин; предмет, метод і методичні прийоми державного фінансового контролю; методику та особливості проведення державного фінансового контролю на різних ділянках діяльності об'єкта контролю, організаційно-правові основи здійснення державного фінансового контролю; наукове уявлення про суть контролю, зміст його та механізм; основні засади функціонування окремих сегментів системи державного фінансового контролю; економічну сутність державного фінансового контролю та історію його розвитку; комплексне розуміння взаємозв'язків, що виникають між об'єктами та суб'єктами державного фінансового контролю; практичні навички у галузі застосування нормативно-правової бази здійснення державного фінансового контролю; проблеми та перспективи розвитку державного фінансового контролю;

- вміти: застосовувати на практиці основні методи та прийоми здійснення державного фінансового контролю; застосовувати відповідну законодавчу та нормативно-правову базу; здійснювати планування контролю, визначати об'єкти для контролю та необхідні для цього інформаційні джерела; самостійно виявляти та правильно кваліфікувати порушення чинного законодавства; використовувати методики державного фінансового контролю за використанням державних активів; здійснювати контрольні процедури виходячи з мети контрольного заходу, оформлювати та реалізовувати їх результати (прийняти рішення за результатами інспектування чи надавати рекомендації за результатами державного фінансового аудиту); здійснювати реалізацію прийнятих рішень за результатами контрольних заходів, застосовувати види відповідальності за ті чи інші порушення законодавства.

У сучасних умовах існує об'єктивна потреба підвищення ролі ефективності державного фінансового контролю з метою зміцнення фінансової дисципліни в державі.

3. Тематичний план

Структура навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль»

(денна форма навчання груп ОБП-20-1, ОББ-20-2)

№ з.п.	Змістовні модулі	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні семінарські заняття	Самостійна робота	Індив.-консультац. робота
Модуль 1 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 1. Теоретичні аспекти державного фінансового контролю (Т. 1 – 4)						
Т. 1	Загальна характеристика державного фінансового контролю	12	2	2	8	
Т. 2	Система державного фінансового контролю	11	2	2	7	
Т. 3	Механізм державного фінансового контролю	11	2	2	7	
Т. 4	Організація та планування державного фінансового контролю	11	4	2	5	
Всього по модулю 1		45	10	8	27	-
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Модуль 2 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 2. Контроль за використанням державних активів, виконанням та ефективністю використання коштів Державного та місцевого бюджетів (Т. 5 – 8)						
Т. 5	Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів (на прикладі державних підприємств галузі будівництва)	11	2	2	6	
Т. 6	Контроль виконання державного та місцевого бюджетів	10	2	2	6	
Т. 7	Правові засади державного фінансового контролю	10	2	2	6	
Т. 8	Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками	14	2	4	6	2
Всього по модулю 2		45	8	10	25	2
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з дисципліни		90	18	10/8	52	2

**Структура навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль»
(денна форма навчання групи ОПБ-20-1)**

		Кількість годин				
--	--	-----------------	--	--	--	--

№ з.п.	Змістовні модулі	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індив.-консультац. робота
Модуль 1 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 1. Теоретичні аспекти державного фінансового контролю (Т. 1 – 4)						
Т. 1	Загальна характеристика державного фінансового контролю	12	2	2	8	
Т. 2	Система державного фінансового контролю	11	2	2	7	
Т. 3	Механізм державного фінансового контролю	11	2	2	7	
Т. 4	Організація та планування державного фінансового контролю	11	4	2	5	
Всього по модулю 1		45	10	8	27	-
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Модуль 2 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 2. Контроль за використанням державних активів, виконанням та ефективністю використання коштів Державного та місцевого бюджетів (Т. 5 – 8)						
Т. 5	Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів (на прикладі державних підприємств галузі будівництва)	13	4	2	7	
Т. 6	Контроль виконання державного та місцевого бюджетів	10	2	2	6	
Т. 7	Правові засади державного фінансового контролю	10	2	2	6	
Т. 8	Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками	12	2	2	6	2
Всього по модулю 2		45	10	8	25	2
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з дисципліни		90	20	16	52	2

**Структура навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль»
(денна форма навчання груп ОББ-22-5с, ОПБ-22-6с)**

№ з.п.	Змістовні модулі	Кількість годин				Індив.-
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна	

				заняття	робота	консультац. робота
Модуль 1 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 1. Теоретичні аспекти державного фінансового контролю (Т. 1 – 4)						
Т. 1	Загальна характеристика державного фінансового контролю	15	2	2	11	
Т. 2	Система державного фінансового контролю	15	4	2	9	
Т. 3	Механізм державного фінансового контролю	15	2	2	11	
Т. 4	Організація та планування державного фінансового контролю	15	4	4	7	
Всього по модулю 1		60	12	10	38	-
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Модуль 2 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 2. Контроль за використанням державних активів, виконанням та ефективністю використання коштів Державного та місцевого бюджетів (Т. 5 – 8)						
Т. 5	Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів (на прикладі державних підприємств галузі будівництва)	15	4	4	7	
Т. 6	Контроль виконання державного та місцевого бюджетів	15	2	2	11	
Т. 7	Правові засади державного фінансового контролю	15	4	2	9	
Т. 8	Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками	15	4	4	5	2
Всього по модулю 2		60	14	12	32	2
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з дисципліни		120	26	22	70	2

Структура навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль» галузі знань «Управління та адміністрування» спеціальності «Облік і оподаткування» освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» (заочна форма навчання)

№ з.п.	Змістовні модулі	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індив.-консультац. робота
Модуль 1 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 1. Теоретичні аспекти державного фінансового контролю (Т. 1 – 4)						
Т. 1	Загальна характеристика державного фінансового контролю	10	-	-	10	
Т. 2	Система державного фінансового контролю	12	2	-	10	
Т. 3	Механізм державного фінансового контролю	10	-	-	10	
Т. 4	Організація та планування державного фінансового контролю	12	-	2	10	
Всього по модулю 1		44	2	2	40	
Модуль 2 =1.5 ЗК (45 год.)						
ЗМ 2. Контроль за використанням державних активів, виконанням та ефективністю використання коштів Державного та місцевого бюджетів (Т. 5 – 8)						
Т. 5	Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів	14	2	2	10	
Т. 6	Контроль виконання державного та місцевого бюджетів	10	-	-	10	
Т. 7	Правові засади державного фінансового контролю	10	-	-	10	
Т. 8	Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками	12	-	-	10	2
Всього по модулю 2		46	2	2	40	2
Форма контролю: контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з дисципліни		90	4	4	80	2

4. Перелік тем для самостійного опрацювання курсу

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти державного фінансового контролю.

1. Тема заняття.

«Загальна характеристика державного фінансового контролю»

Короткий опис, вступ до теми

Під час вивчення даної теми слід з'ясувати поняття державного фінансового контролю та його сутність, зміст державного фінансового контролю як важливої складової єдиної системи економічного контролю; розглянути мету, завдання, основні характеристики, дослідити зарубіжний довід та історію розвитку державного фінансового контролю в Україні.

Поняття державного фінансового контролю. Поняття “контроль” може розглядатися у широкому і вузькому аспектах. У першому випадку – це соціальний контроль як сукупність політичних, економічних та ідеологічних процесів і методів, що забезпечують стабільність суспільства та державного ладу, дотримання соціального порядку тощо.

У більш вузькому розумінні контроль найчастіше зводиться до перевірки:

- виконання рішень організацій вищого рівня управління;
- рішень та розпоряджень різних рівнів управляючої системи;
- дотримання організаційних, економічних та інших нормативів;
- виконання планових рішень, дотримання законності, дисципліни тощо.

Контроль – загальна функція управління, яка являє собою нагляд та перевірку відповідності функціонування об'єкта прийнятим управлінським рішенням, визначення результатів їх виконання, виявлення допущених відхилень від відповідних нормативних вимог (законів, стандартів, наказів тощо), від принципів організації та регулювання діяльності, яка перевіряється.

Виходячи з цього, контроль здійснюється з метою:

- установлення та констатації фактичного стану справ у підконтрольних об'єктах;
- аналітичного порівняння реального стану справ із заданим режимом та оцінкою характеру допущених відхилень;
- розробки та здійснення заходів щодо поліпшення та коригування процесу управління.

Фінансовий контроль має безпосередню і кінцеву мету. Безпосередньою метою такого контролю є попередження та припинення порушень вимог законодавства порядку і правил фінансової та господарської діяльності. Кінцевою ж метою контролю є забезпечення громадян, підприємств, організацій, установ та держави дотримання законних інтересів, прав, а також відвернення можливих негативних наслідків у разі їх порушення.

Для досягнення зазначеної мети держава забезпечує проведення контролю в усіх сферах і областях суспільного життя, зокрема у сфері фінансів, у процесі здійснення фінансової діяльності. Отже, фінансовий контроль виступає засобом досягнення поставленої перед державою мети – встановлення правопорядку. Подібний підхід не відображає усіх аспектів фінансового контролю, обмежує його соціальне призначення. Оскільки забезпечення законності – це не кінцева мета правового регулювання, є умова досягнення стабільності та урегульованості правом різноманітних суспільних відносин, то відповідно і фінансовий контроль не зводиться лише до того, як суб'єкти фінансових відносин дотримуються законодавства країни.

Контроль є самостійною функцією, за допомогою якої суб'єкт управління дістає інформацію про роботу підконтрольних суб'єктів, підрозділів та посадових осіб. Тому **завдання контролю полягають у наступному:**

- забезпечення неухильного дотримання законності у діяльності шляхом перевірки фактичної реалізації ними положень вимог чинного законодавства та інших нормативних актів;
- забезпечення наукової обґрунтованості прийняття управлінських рішень;
- забезпечення своєчасності реалізації управлінських рішень та підвищення виконавської дисципліни, відповідальності за доручену справу шляхом досягнення відповідності змісту, форми, методів, результатів діяльності підрозділів, що перевіряються, заданим режимам роботи.

Контроль має *три основні характеристики*: змістовну, організаційну та технологічну.

Змістовна характеристика контролю (тобто зміст процесу) являє собою сукупність стадій (операцій), які характеризують послідовність якісних змін у процесі контролю. У зв'язку з цим розрізняють:

методологічний зміст процесу контролю – передбачає виділення певних, закономірно минаючих стадій, що відображають специфічні його ознаки (підготовка контрольних заходів, здійснення, оформлення результатів, підготовка рішення на їх основі);

функціональний зміст – виявляється у масштабній послідовності та реалізації основних функцій контролю;

економічний зміст – втілюється у формі визначення економічних потреб, оцінці, розподілі та використанні ресурсів;

правовий зміст – виявляється у послідовному використанні важелів впливу, регламентування, інструктування, стандартизації та відповідальності з необхідним правовим закріпленням;

інформаційний зміст – полягає у нерозривному зв'язку процесу контролю та процесів добування, передавання та обробки інформації.

Організаційна характеристика процесу управління охоплює ряд моментів:

- наявність характеристики учасників процесу контролю;
- визначення процедури взаємодії учасників процесу контролю.

Технологічна характеристика процесу управління включає компоненти:

організацію системи інформаційного забезпечення контрольної діяльності, в першу чергу про реальний стан об'єкта та суб'єкта контролю;

документування та документообіг, на які покладається раціоналізація потоків документованої інформації (постанов, наказів, розпоряджень, рішень, інструкцій, положень тощо);

процедури, що розробляються для здійснення контрольної діяльності (планування, організація, проведення ревізії та перевірки, розгляду результатів тощо).

Враховуючи зазначене, можна зробити висновок, що **фінансовий контроль** – це комплексна і цілеспрямована діяльність органів фінансового контролю або їх підрозділів чи службових осіб, уповноважених здійснювати контроль, що базується на положеннях актів чинного законодавства, і полягає у встановленні фактичного стану справ на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, спрямована на забезпечення законності, фінансової дисципліни і раціональності в ході формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів з метою найбільш ефективного соціально-економічного розвитку усіх суб'єктів фінансових правовідносин.

Державний фінансовий контроль – це вид фінансового контролю, що характеризується як комплекс цілеспрямованих заходів спеціально уповноважених державних органів, їх підрозділів чи посадових осіб, які здійснюють державний фінансовий контроль у межах компетенції, встановленої чинним законодавством України, з метою попередження, виявлення й припинення фінансових правопорушень на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, забезпечення законності, фінансової дисципліни та ефективності формування і витрачання коштів, у тому числі бюджетних, використання кредитів, отриманих під гарантії Кабінету Міністрів України, а також інших активів у процесі володіння, розпорядження, використання і відчуження державного майна, відшкодування збитків та встановлення міри відповідальності у разі порушення фінансового, у тому числі бюджетного, законодавства.

Терміни та поняття

Державний фінансовий контроль – це вид фінансового контролю, що характеризується як комплекс цілеспрямованих заходів спеціально уповноважених державних органів, їх підрозділів чи посадових осіб, які здійснюють державний фінансовий контроль у межах компетенції, встановленої чинним законодавством України, з метою попередження,

виявлення й припинення фінансових правопорушень на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, забезпечення законності, фінансової дисципліни та ефективності формування і витрачання коштів, у тому числі бюджетних, використання кредитів, отриманих під гарантії Кабінету Міністрів України, а також інших активів у процесі володіння, розпорядження, використання і відчуження державного майна, відшкодування збитків та встановлення міри відповідальності у разі порушення фінансового, у тому числі бюджетного, законодавства.

Економічний зміст – втілюється у формі визначення економічних потреб, оцінці, розподілі та використанні ресурсів;

Економічний контроль — це сукупність економічних відносин, які виникають у системі взаємодії та управління продуктивними силами і виробничими процесами.

Загально-економічний контроль здійснюється на макроеко-номічному рівні та має такі об'єкти дослідження: програми економічного і соціального розвитку країни, регіону; динаміка ціноутворення; кон'юнктура ринку; використання ресурсів країни, регіону й інші великомасштабні національні програми.

Змістовна характеристика контролю (тобто зміст процесу) являє собою сукупність стадій (операцій), які характеризують послідовність якісних змін у процесі контролю.

Інформаційний зміст – полягає у нерозривному зв'язку процесу контролю та процесів добування, передавання та обробки інформації.

Контроль – загальна функція управління, яка являє собою нагляд та перевірку відповідності функціонування об'єкта прийнятим управлінським рішенням, визначення результатів їх виконання, виявлення допущених відхилень від відповідних нормативних вимог (законів, стандартів, наказів тощо), від принципів організації та регулювання діяльності, яка перевіряється.

Контроль – це сукупність процесів за допомогою яких забезпечується спостереження за керованим об'єктом з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів і вжиття заходів з усунення та ліквідації негативних явищ.

Контроль має три основні характеристики: змістовну, організаційну та технологічну.

Методологічний зміст процесу контролю – передбачає виділення певних, закономірно минаючих стадій, що відображають специфічні його ознаки (підготовка контрольних заходів, здійснення, оформлення результатів, підготовка рішення на їх основі);

Організаційна характеристика контролю - контроль охоплює ряд моментів, а саме: наявність характеристики учасників процесу контролю; визначення процедури взаємодії учасників процесу контролю.

Правовий зміст – виявляється у послідовному використанні важелів впливу, регламентування, інструктування, стандартизації та відповідальності з необхідним правовим закріпленням;

Складові економічного контролю – загально-економічний контроль, фінансовий контроль, господарський контроль.

Технологічна характеристика контролю - контроль включає: організацію системи інформаційного забезпечення контрольної діяльності, в першу чергу про реальний стан об'єкта та суб'єкта контролю; документування та документообіг, на які покладається раціоналізація потоків документованої інформації (постанов, наказів, розпоряджень, рішень, інструкцій, положень тощо); процедури, що розробляються для здійснення контрольної діяльності (планування, організація, проведення контрольного заходу, розгляду результатів тощо).

Фінансовий контроль – це комплексна і цілеспрямована діяльність органів

фінансового контролю або їх підрозділів чи службових осіб, уповноважених здійснювати контроль, що базується на положеннях актів чинного законодавства, і полягає у встановленні фактичного стану справ на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, спрямована на забезпечення законності, фінансової дисципліни і раціональності в ході формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів з метою найбільш ефективного соціально-економічного розвитку усіх суб'єктів фінансових правовідносин.

Фінансовий контроль – це контроль за законністю та правильністю розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів в економічній сфері, а також контроль за законністю надання інформації про фінансовий стан підприємства в розрізі всіх передбачених показників.

Функціональний зміст – виявляється у масштабній послідовності та реалізації основних функцій контролю.

Перелік контрольних питань

1. Поняття контролю.
2. Поняття фінансового контролю, державного фінансового контролю.
3. Роль і місце фінансового контролю у державному управлінні.
4. Особливості розвитку державного фінансового контролю в Україні з урахуванням входження її до складу Росії та СРСР.
5. Загальний державний фінансовий контроль - одна з основних функцій міністерства фінансів (Німеччина, Канада, Японія, Швеція та деякі інші) або інших центральних органів виконавчої влади з повноваженнями згаданого міністерства.
6. Основні недоліки державного фінансового контролю.
7. Перспективи розвитку державного фінансового контролю.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Зміст, мета і завдання фінансового контролю. Контроль – загальна функція управління. Основні характеристики фінансового контролю: змістовна, організаційна та технологічна.
2. Формування системи фінансового контролю України.
3. Державний фінансовий контроль у Франції.

Тестові завдання

1. ДФК – це...
 - а) вид фінансового контролю;
 - б) вид правового контролю;
 - в) вид облікового контролю;
 - г) вид аудиторського контролю.
2. Основною метою ДФК є:
 - а) викриття на підконтрольних об'єктах порушень принципів законності, ефективності,

доцільності й економії при формуванні та використанні державних фінансових і матеріальних ресурсів, відхилень від прийнятих норм, стандартів на якомога ранній стадії;

- б) притягнення винних до відповідальності, забезпечення відшкодування заподіяних збитків;
- в) ужиття заходів з метою запобігання таким порушенням у майбутньому;
- г) всі варіанти відповідей вірні.

3. Контроль – це...

- а) загальна функція регулювання;
- б) специфічна форма контролю;
- в) універсальний метод організації;
- г) загальна функція управління.

4. Контроль має три основні характеристики:

- а) змістовна, фінансова, технологічна;
- б) змістовна, організаційна, технологічна;
- в) змістовна, інформаційна, математична;
- г) змістовна, організаційна, облікова.

5. Завдання контролю полягає в:

- а) забезпеченні неухильного дотримання законності у діяльності шляхом перевірки фактичної реалізації вимог чинного законодавства;
- б) забезпеченні наукової обґрунтованості прийняття управлінських рішень;
- в) забезпеченні своєчасності реалізації управлінських рішень та підвищення виконавчої дисципліни за долучену справу;
- г) всі варіанти відповідей вірні.

6. В якому році працівникам міністерства державного контролю СРСР були введені

персоналії?

- а) 1948;
- б) 1991;
- в) 2004;
- г) 1892.

7. Система ДФК – це...

- а) поєднання державних органів, об'єктів та нормативно-правових документів ДФК;
- б) поєднання принципів, форм та методів ДФК;
- в) поєднання суб'єктів та об'єктів ДФК;
- г) нормативно-правове регулювання.

8. Залежно від часу здійснення ДФК є:

- а) попередній, наступний;
- б) поточний, майбутній;
- в) поточний, попередній, майбутній;
- г) попередній, поточний, наступний.

9. За джерелами інформаційного забезпечення контролю ДФК є:

- а) документальний, інвентаризаційний;
- б) фактичний, попередній;
- в) документальний, фактичний;
- г) правильні відповіді немає.

10. Розвиток ДФК за незалежності України можна поділити на 2 етапи:

- а) 1991-2000, 2000- по наші дні;
- б) 1991-1995, 1995-2008;
- в) 1991-2008;
- г) 1991-1997, 1997- по наші дні.

Питання для самоперевірки

1. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо змісту та значення державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
2. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо завдань державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
3. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо основних характеристик державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо змісту та значення державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
2. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо завдань державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
3. Проаналізуйте в економічній літературі точки зору різних науковців та практиків щодо основних характеристик державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.

Літературні джерела: / 5,7, 38, 39, 40, 41, 42, 43/

2. Тема заняття

«Система державного фінансового контролю»

Короткий опис, вступ до теми

Для того, щоб досягнути систему державного фінансового контролю та її основні елементи, потрібно ознайомитися з поняттям системи державного фінансового контролю, вивчити складові цієї системи, взаємовідносини між елементами системи контролю, розмежувати органи загальної та спеціальної компетенції, ознайомитися із принципами контролю Лімської та Мексиканської декларацій та нормативно-правове забезпечення ДФК.

Загальні засади системи державного фінансового контролю. Система державного фінансового контролю – це поєднання державних органів, спеціально уповноважених для здійснення такого контролю (суб'єктів), об'єктів контролю та нормативно-правових документів, що регулюють відносини між суб'єктами та об'єктами контролю, а також визначає порядок та технологію його проведення.

Суб'єкт державного фінансового контролю це спеціальний орган, уповноважений відповідно до чинного законодавства на здійснення державного фінансового контролю та прийняття рішень щодо відповідальності порушників фінансового законодавства.

Відповідно до чинного законодавства до складу органів, яким надано право здійснення державного фінансового контролю відносяться:

- Верховна рада України;
- Президент України;
- Кабінет Міністрів України;
- Рахункова палата України;
- Національний банк України;
- Міністерство фінансів України;
- Державна податкова служба України;
- Державна митна служба України;
- Державна аудиторська служба України;
- Державна казначейська служба України;
- Державна служба фінансового моніторингу;
- Агентство з питань банкрутства України;
- Антимонопольний комітет України;
- Місцеві державні адміністрації та виконавчі органи відповідних рад;
- Служби внутрішнього аудиту органів виконавчої влади.

Повноваження суб'єктів державного фінансового контролю та порядок їх взаємодії один з одним та з об'єктами контролю визначаються Конституцією України, спеціальними законами про ці суб'єкти, а також іншими нормативно-правовими актами Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України, а також органів, уповноважених на здійснення внутрішнього контролю.

До складу об'єктів державного фінансового контролю відносяться підконтрольні об'єкти, що беруть участь у формуванні, розподілі, володінні, використанні та відчуженні активів, що належать державі, а також отриманні кредитів під гарантії Кабінету Міністрів України.

Терміни та поняття

Загальнодержавний контроль – контроль, що здійснюється Верховною Радою України, Президентом України та Кабінетом Міністрів України під час реалізації наданих їм конституційних повноважень.

Контрольний захід - це сукупність способів і методичних прийомів фінансового контролю (ревізія, перевірка, оцінка, розслідування та вивчення), які застосовуються суб'єктами державного фінансового контролю в межах повноважень, визначених Конституцією України та іншими актами законодавства, що регулюють їх діяльність, і

спрямовані на повний комплекс (систему) або окремі процеси (етапи) фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна.

Планування - це послідовний процес, який включає в себе систему дій, спрямованих на якісне формування, розгляд, погодження та затвердження планів контрольних заходів.

Спеціалізований державний фінансовий контроль – контроль, що здійснюється Міністерством фінансів України, Офісом фінансового контролю, Державною казначейською службою України, Державною податковою службою України, Національним банком України, Рахунковою палатою України, Державною службою фінансового моніторингу, державними комітетами, їхніми структурними підрозділами та іншими спеціалізованими органами контролю.

Суб'єкти господарювання - юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, їх відокремлені підрозділи, які не мають статусу юридичної особи, фізичні особи - громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які є суб'єктами підприємницької діяльності, а також постійні представництва нерезидентів, через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність, якщо такі суб'єкти беруть участь у формуванні, розподілі, володінні, використанні та відчуженні активів, що належать державі, а також використовують кошти, що залишаються у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів чи державних цільових фондів та кредитів, отриманих під гарантії Кабінету Міністрів України, за винятком розташованих на території України іноземних дипломатичних представництв, консульських установ, представництв міжнародних організацій, а також представництв нерезидентів, які не провадять підприємницької діяльності.

Суб'єкти державного фінансового контролю – спеціально уповноважені державні органи, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, їх територіальні органи, які наділені повноваженнями на здійснення фінансового контролю, їх самостійні контрольні-ревізійні підрозділи або інші їхні підрозділи (особи), які наділені такими повноваженнями.

Тема контрольного заходу - це визначений суб'єктом державного фінансового контролю зміст конкретного контрольного заходу.

Перелік контрольних питань

1. Поняття системи державного фінансового контролю. Об'єкти та суб'єкти державного фінансового контролю.
2. Повноваження об'єктів та суб'єктів державного фінансового контролю.
3. Класифікація фінансового контролю.
4. Класифікація державного фінансового контролю за глибиною здійснення, за джерелами інформації, залежно від часу проведення контролю та від взаємовідносин суб'єкта фінансового контролю і суб'єкта господарювання.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Проблеми стандартизації та уніфікації технології контрольних заходів.
2. Стандарти державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна.

Тестові завдання

1. СистемаДФК – це:
 - а) поєднання державних органів, об'єктів та законодавчих та нормативно-правових документів ДФК;
 - б) поєднання принципів, форм та методів ДФК;
 - в) поєднання суб'єктів та об'єктів ДФК;
 - г) нормативно-правове регулювання.

2. Залежно від категорії суб'єкта ДФК, фінансовий контроль поділяється на:

- а) загальнодержавний, спеціалізований, відомчий;
- б) комунальний, державний, муніципальний;
- в) державний, муніципальний, власника господарювання;
- г) спеціалізований, відомчий.

3. З точки зору ініціювання та глибини здійснення ДФК є:

- а) державний, міжнародний;
- б) загальний, спеціалізований;
- в) комунальний, державний, муніципальний;
- г) спеціалізований, відомчий.

4. Залежно від часу здійснення ДФК є:

- а) попередній, наступний;
- б) поточний, майбутній;
- в) поточний, попередній, майбутній;
- г) попередній, поточний, наступний.

5. За джерелами інформаційного забезпечення контролю ДФК є:

- а) документальний, інвентаризаційний;
- б) фактичний, попередній;
- в) документальний, фактичний;
- г) правильні відповіді наведені в варіантах В) і Г).

6. Залежно від підстави проведення ДФК є:

- а) обов'язковий, ініційований;
- б) на замовлення, обов'язковий;
- в) ініційований, на замовлення;
- г) правильні відповіді наведені в варіантах А) і В).

7. Залежно від взаємовідносин суб'єктів та об'єктів ФК, контроль є:

- а) обов'язковий, на замовлення;
- б) внутрішній, зовнішній ;
- в) внутрішній, на замовлення;
- г) правильні відповіді наведені в варіантах А) і В).

8. Спеціалізований державний фінансовий контроль здійснюють:

- а) Рахункова палата, ДАСУ;
- б) ВРУ, КМУ;
- в) ДКСУ, ДПСУ;
- г) Рахункова палата, ДАСУ, ДКСУ, ДПСУ.

9. Загальний фінансовий контроль здійснюють:

- а) ДКСУ, ДПСУ;
- б) ВРУ, КМУ, Президент, МФУ;
- в) Президент України;
- г) Рахункова палата, ДАСУ.

10. Принципами ДФК згідно Лімської декларації є:

- а) незалежність, об'єктивність;
- б) законність, науковість;
- в) компетентність, гласність;

г) незалежність, об'єктивність, компетентність, гласність.

Питання для самоперевірки

1. Що таке система ДФК і які вона має елементи?
2. Об'єкт та суб'єкт ДФК ?
3. Коли створено INTOSAI?
4. Діяльність міжнародної організації вищих органів фінансового контролю INTOSAI.
5. Лімська декларація. У якому році прийнята?
6. Мексиканська декларація. У якому році прийнята?
7. Класифікація державного фінансового контролю за глибиною здійснення, за джерелами інформації, залежно від часу проведення контролю та від взаємовідносин суб'єкта фінансового контролю і суб'єкта господарювання.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти структурно-логічну схему класифікації державного фінансового контролю.

Літературні джерела: / 18, 29, 30, 31, 38, 41, 48, 52, 54/

3. Тема заняття

«Механізм державного фінансового контролю»

Короткий опис, вступ до теми

Без знання принципів, функцій, форм та методів державного фінансового контролю неможливо зрозуміти повністю його сутність, а їх засвоєння дає можливість ефективно здійснювати будь-який контрольний захід і виявляти порушення законодавства.

Функції органів державного фінансового контролю. Становлення та вдосконалення системи і механізму контролю тісно пов'язане з раціоналізацією діяльності органів державного фінансового контролю .

У комплексі таких заходів особливе місце посідає наукове обґрунтування та чітке визначення функцій органів державного фінансового контролю . Їх правильне уявлення, знання форм та методів виконання сприяє керівникам в успішному вирішенні питань організації роботи підлеглих служб та співробітників, що в кінцевому рахунку визначає ефективність контролю.

У загальному розумінні поняття “функція” означає обов'язок, призначення, коло діяльності, виконання тощо (за тлумачним словником).

Важливе значення для більш глибокого уявлення про суть і зміст функцій органів державного фінансового контролю має їх класифікація. На жаль, дана наука не має чіткої, категоричної позиції. Різні автори поділяють функції на загальні та особливі, загальні та спеціальні, загальні та конкретні, основні та додаткові.

На наш погляд, до нашої дисципліни найкраще підходить наступна класифікація.

Основні функції – це функції, які відповідають призначенню того чи іншого органу державного фінансового контролю. Вони індивідуальні для кожного з них і визначається законом та/або положенням про органу державного фінансового контролю.

На відміну від них, **загальні функції** призначені для упорядкування діяльності самого органу державного фінансового контролю, як системи управління (системи державного органу) і передбачають різні види управлінської діяльності, яка здійснюється з метою забезпечення виконання основних функцій. Стосовно основних, загальні функції носять вторинний, допоміжний характер. Будь-яка з функцій є відокремленою, відносно самостійною часткою управлінської діяльності, продуктом процесу розподілу праці та спеціалізації в управлінні.

Приналежність до загальних функцій того чи іншого виду діяльності ґрунтується на використанні ряду критеріїв:

– безпосередньої спрямованості даної діяльності на вирішення завдань;

- неможливості здійснення без певного виду діяльності самого управління;
- наявності власної методології здійснення;
- відносної самостійності виду діяльності.

На базі зазначених критеріїв до загальних функцій органу державного фінансового контролю належать: аналіз, прогнозування, планування, організація, регулювання, контроль.

Терміни та поняття

Аналіз як функція управління – здійснюється на всіх рівнях управління, є обов'язковою умовою розробки управлінських рішень.

Аналіз як форма контролю – форма державного фінансового контролю, пов'язана із детальним вивченням періодичної або річної фінансової та/або податкової звітності з метою оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підконтрольного об'єкта та ефективності використання фінансових і матеріальних активів;

Ідентифікація – форма державного фінансового контролю, пов'язана із оцінкою дотримання підконтрольним об'єктом вимог чинного законодавства та його фінансової спроможності під час державної реєстрації суб'єкта господарської діяльності;

Контроль – функція, що оцінює виконану роботу та визначає шляхи підвищення її ефективності. Включає спостереження за діяльністю органу державного фінансового контролю та його структурних підрозділів, зіставлення її результатів з діючими нормативно-правовими актами, а також вжиття заходів, спрямованих на усунення недоліків та порушень.

Ліцензування – форма державного фінансового контролю, пов'язана із перевіркою дотримання підконтрольним об'єктом встановлених законодавством умов та правил під час отримання ліцензії на здійснення певного виду діяльності та у процесі здійснення цієї діяльності;

Метод фінансового контролю – це спосіб впливу суб'єкта фінансового контролю на конкретний об'єкт фінансового контролю, що конкретизується в стандартах, методиках, пам'ятках та інструкціях проведення державного фінансового контролю, за допомогою якого реалізуються завдання, вирішується досягнення цілей фінансового контролю.

Моніторинг – форма державного фінансового контролю, пов'язана із постійним ознайомленням зі зміною показників фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання та станом реалізації управлінських рішень підконтрольного об'єкта;

Нагляд – форма державного фінансового контролю, пов'язана із постійним спостереженням за дотриманням підконтрольним об'єктом встановлених чинним законодавством України правил, нормативів і вимог.

Обстеження – форма державного фінансового контролю, пов'язана із дослідженням результатів фінансово-господарської діяльності підконтрольного об'єкта з метою оцінки його поточного і прогнозного (можливого) фінансового стану;

Організація – функція, спрямована на формування в органі державного фінансового контролю відповідних відносин, підтримання їх на відповідному рівні. Здійснюється за допомогою проектування організаційних структур, створення системи інформації, підбору, навчання та виховання кадрів, координування діяльності матеріального, технічного, фінансового та інших видів забезпечення.

Основні функції державного фінансового контролю – це функції, які відповідають призначенню того чи іншого органу державного фінансового контролю. Вони індивідуальні для кожного з них і визначається законом та/або положенням про органу державного фінансового контролю.

Перевірка – форма державного фінансового контролю, пов'язана із одноразовим (згідно встановлених законодавством термінів) обстеженням і вивченням окремих ділянок фінансово-господарської діяльності підконтрольного об'єкта, спосіб документального викриття незаконного та нецільового використання коштів, у тому числі бюджетних, і матеріальних цінностей, попередження фінансових зловживань, інших порушень чинного

законодавства;

Планування – передбачає визначення стратегії органу державного фінансового контролю, конкретних цілей наступної діяльності та засобів їх досягнення з метою послідовного розвитку цього органу контролю.

Принципи державного фінансового контролю – це основні положення, які відображають пізнані та засвоєні людиною об'єктивні закони та закономірності, якими органи контролю керуються у процесі створення і функціонування систем контролю.

Прогнозування – функція, що дає керівнику інформацію про можливий майбутній стан органу державного фінансового контролю та об'єктів контролю, передбачає вивчення їх стану у минулому та сьогодні.

Ревізія – форма державного фінансового контролю, пов'язана із повним, комплексним, системним та об'єктивним обстеженням фінансово-господарської діяльності підконтрольного об'єкта, вивченням первинних фінансових документів щодо правильності відображення у них всіх фінансово-економічних операцій з метою встановлення відповідності прийнятих управлінських рішень та здійснених фінансових операцій вимогам чинного законодавства;

Регулювання – забезпечення оперативності управління, ефективності функціонування органу державного фінансового контролю в умовах постійних зовнішніх і внутрішніх впливів на неї, передбачає розробку та організацію виконання оперативних управлінських рішень, їх коригування, навчання спеціалістів діями у конкретних ситуаціях.

Фінансова експертиза – форма державного фінансового контролю, пов'язана із дослідженням та оцінкою законодавчих та інших нормативно-правових актів, фінансово-економічних результатів діяльності підконтрольного об'єкта з метою підготовки обґрунтованих висновків і пропозицій для прийняття рішень щодо об'єкту експертного дослідження.

Перелік контрольних питань

1. Визначення принципів державного фінансового контролю. Загальні та спеціальні принципи державного фінансового контролю.
2. Визначення, суть і зміст функцій органів державного фінансового контролю.
3. Основні та загальні функції органів державного фінансового контролю.
4. Методи державного фінансового контролю.
5. Форми державного фінансового контролю.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Визначення та суть методів державного фінансового контролю. Способи (прийоми) державного фінансового контролю.
2. Визначення, суть та зміст форм державного фінансового контролю: моніторинг, аналіз, перевірка, ревізія, ідентифікація, ліцензування, фінансова експертиза, обстеження, нагляд.
3. Форми державного фінансового контролю, що здійснює Офіс фінансового контролю : інспектування, державний фінансовий аудит, перевірка державних закупівель, моніторинг закупівель.

Тестові завдання

1. Основні положення, які відображають об'єктивні закони та закономірності, якими органи контролю керуються є:

- а) методи;
- б) принципи;
- в) функції;
- г) форми.

2. У 70-х рр. ХХ століття у вигляді якої декларації були закріплені принципи фінансового

контролю:

- а) Німецькій;
- б) Американській;
- в) Лімській;
- г) Люксембурзькій.

3. Принципи ДФК згідно Лімської декларації є:

- а) незалежність, об'єктивність;
- б) законність, науковість;
- в) компетентність, гласність;
- г) правильні відповіді наведені в варіантах а) і в).

4. У фінансовому контролі розрізняють 2 групи принципів:

- а) загальні і спеціальні;
- б) основні, другорядні;
- в) загальні, основні;
- г) загальні, другорядні.

5. Система поглядів, яка визначає цінність людини, як особи, її конституційні права це принцип :

- а) гласності;
- б) гуманізму;
- в) плановості;
- г) науковості.

6. Полягає у своєчасному, широкому та регулярному інформуванні громадян про діяльність органів контролю - це принцип:

- а) гласності;
- б) гуманізму;
- в) плановості;
- г) науковості.

7. Спосіб впливу суб'єкта фінансового контролю на конкретний об'єкт фінансового контролю це:

- а) методи;
- б) принципи;
- в) функції;
- г) форми.

8. Що є індивідуальним для кожного органу ДФК :

- а) методи;
- б) принципи;
- в) функції;
- г) форми.

9. За моментом перевірки методи ДФК є:

- а) поточні, попередні;
- б) документальні, фактичні;
- в) планові, позапланові;
- г) виїзні, безвиїзні.

10. Здійснюється на етапі розгляду і прийняття рішень з фінансових питань, перед виконанням

господарських операцій для запобігання нераціональним витратам і безгосподарності, незаконним діям і різним втратам:

- а) попередній контроль;
- б) поточний контроль;
- в) наступний контроль;
- г) незалежний контроль.

Питання для самоперевірки

1. Функції Державної податкової служби України.
2. Функції Державної аудиторської служби України..
3. Функції Національного банку України.
4. Функції Рахункової палати України.
5. Перерахуйте прийоми документального контролю.
6. Перерахуйте прийоми фактичного контролю.
7. Порівняйте між собою документальний та фактичний контроль.

Завдання для самостійної роботи

1. Складіть структурно-логічну схему механізму державного фінансового контролю.

Літературні джерела: /15, 30, 31, 38, 39, 42, 48/

4. Тема заняття

«Організація та планування державного фінансового контролю»

Короткий опис, вступ до теми

В даній темі розкрито етапи контрольного процесу на прикладі Офісу фінансового контролю. При вивченні даної теми необхідно розглянути завдання, мету інспектування як одну з основних форм ДФК, що здійснює Офіс фінансового контролю, права, обов'язки та відповідальність державного фінансового інспектора, порядок проведення інспектування Офісом фінансового контролю, складання плану і програми проведення інспектування, основні вимоги до акту ревізії та порядок його складання, заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків, контроль за виконанням прийнятих рішень за матеріалами інспектування.

Організація і проведення ревізій. Планові та позапланові виїзні ревізії проводяться органами державного фінансового контролю відповідно до Закону № 2939 та Постанови КМУ № 550.

Планові виїзні ревізії проводяться відповідно до планів проведення заходів державного фінансового контролю, затверджених в установленому порядку, позапланові виїзні ревізії - за наявності підстав, визначених Законом № 2939.

Органи державного фінансового контролю за письмовим зверненням можуть отримувати від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій інформацію, що стосується діяльності та фінансового стану об'єкта контролю. У ході підготовки до ревізії посадовими особами органу державного фінансового контролю складається в двох примірниках програма ревізії, в якій визначаються найменування об'єкта контролю, тема, період та питання, що підлягають ревізії відповідно до компетенції органу державного фінансового контролю.

Програма затверджується керівником органу державного фінансового контролю чи його заступником.

Під час проведення ревізії посадовими особами органу державного фінансового контролю можуть вноситися за письмовим погодженням з керівником органу державного фінансового контролю чи його заступником зміни до програми ревізії.

Один примірник програми ревізії видається керівнику об'єкта контролю чи його заступнику під розписку на примірнику органу державного фінансового контролю для

ознайомлення.

Якщо керівник об'єкта контролю чи його заступник відмовляється від підпису, але не заперечує проти проведення ревізії, це зазначається у вступній частині акта ревізії.

Орган державного фінансового контролю, що проводить планову виїзну ревізію, повідомляє об'єкту контролю одним із способів, визначених у пункті 39 цього Порядку, про дати її початку та закінчення. Планова виїзна ревізія розпочинається не раніше ніж через 10 календарних днів після надіслання об'єкту контролю повідомлення. Про проведення позапланової виїзної ревізії та зустрічної звірки не повідомляється.

Склад, кількість посадових осіб органу державного фінансового контролю та строки проведення ревізії визначаються органом державного фінансового контролю з урахуванням обсягу передбачених програмою ревізії питань та в межах визначеної її тривалості (30 робочих днів для планової та 15 - для позапланової).

Строк проведення ревізії в межах визначеної Законом тривалості продовжується за рішенням керівника органу державного фінансового контролю, а понад визначену Законом тривалість - за рішенням суду на строк, що не перевищує 15 робочих днів для планової виїзної ревізії та 5 - для позапланової виїзної ревізії.

До участі в ревізії за письмовим зверненням керівника органу державного фінансового контролю можуть залучатися спеціалісти міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, підприємств, установ та організацій.

На проведення ревізії органу державного фінансового контролю на кожну посадову особу органу державного фінансового контролю та залученого спеціаліста оформляється в двох примірниках направлення встановленого Держаудитслужбою зразка.

Перед початком ревізії посадові особи органу державного фінансового контролю та залучені спеціалісти повинні під розписку на примірнику органу державного фінансового контролю видати керівнику об'єкта контролю чи його заступнику направлення та копію рішення суду (у разі проведення позапланової виїзної ревізії за рішенням суду).

Якщо керівник об'єкта контролю чи його заступник відмовляється від підпису, але не заперечує проти проведення ревізії, про це зазначається у вступній частині акта ревізії.

У разі продовження строку планової або позапланової виїзної ревізії в межах визначеної Законом № 2939 тривалості посадові особи органу державного фінансового контролю та залучені спеціалісти зобов'язані пред'явити керівнику об'єкта контролю чи його заступнику направлення з продовженим строком проведення ревізії. Якщо строк планової виїзної ревізії чи строк позапланової виїзної ревізії, яка проводиться за рішенням суду, продовжений понад визначену Законом тривалість, посадові особи органу державного фінансового контролю зобов'язані пред'явити керівнику об'єкта контролю також копію відповідного рішення суду.

Посадові особи органу державного фінансового контролю зобов'язані розписатися в журналі реєстрації перевірок об'єкта контролю (у разі його надання). Факт ненадання об'єктом контролю журналу фіксується у вступній частині акта ревізії.

Керівники об'єкта контролю, а також підприємства, установи чи організації, у яких проводиться зустрічна звірка, забезпечують посадовим особам органу державного фінансового контролю місце для роботи, створення умов для зберігання документів, можливість користування зв'язком, комп'ютерною, розмножувальною та іншою технікою, а також надання інших послуг для виконання службових обов'язків.

Ревізія проводиться шляхом:

документальної перевірки, що передбачає контроль за установчими, фінансовими, бухгалтерськими (первинними і зведеними) документами, статистичною, фінансовою та бюджетною звітністю, господарськими договорами, розпорядчими та іншими документами об'єкта контролю, пов'язаними з плануванням і провадженням фінансово-господарської діяльності, веденням бухгалтерського обліку, складенням фінансової звітності (далі - документи об'єкта контролю). У разі ведення бухгалтерського обліку з використанням

електронних засобів зберігання і обробки інформації на вимогу посадової особи органу державного фінансового контролю керівник об'єкта контролю повинен забезпечити оформлення відповідних документів на паперовому носії. Надання документів об'єкта контролю посадовим особам органу державного фінансового контролю забезпечується керівником об'єкта чи його заступником;

фактичної перевірки, що передбачає контроль за наявністю грошових сум, цінних паперів, бланків суворої звітності, оборотних і необоротних активів, інших матеріальних і нематеріальних цінностей шляхом проведення інвентаризації, обстеження та контрольного обміру виконаних робіт, правильністю застосування норм витрат сировини і матеріалів, виходу готової продукції і природних втрат шляхом організації контрольних запусків у виробництво, контрольних аналізів готової продукції та інших аналогічних дій за участю відповідних спеціалістів органу державного фінансового контролю або інших органів, підприємств, установ та організацій. Посадові особи органу державного фінансового контролю мають право вимагати від керівників об'єкта контролю організацію та проведення фактичної перевірки в присутності посадових осіб органу державного фінансового контролю та за участю матеріально-відповідальних осіб, а у разі перевірки обсягу виконаних робіт - також представників суб'єкта господарювання - виконавців робіт.

Документальна і фактична перевірки проводяться щодо дотримання вимог законів та інших нормативно-правових актів. Фактична перевірка здійснюється станом на дату її проведення незалежно від періоду, що підлягає ревізії. Для підтвердження результатів фактичної перевірки та фактів, що стосуються періоду, який підлягає ревізії, посадові особи органу державного фінансового контролю можуть перевіряти документи об'єкта контролю і за інші періоди фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю.

У разі відмови керівників об'єкта контролю від проведення інвентаризації посадові особи органу державного фінансового контролю вживають заходів відповідно до Закону №2939.

Перелік і обсяг відомостей про результати ревізії на об'єкті контролю не підлягають розголошенню до їх повного документування в акті ревізії, крім випадків, передбачених законодавством.

Для дослідження питань, передбачених програмою ревізії, посадові особи органу державного фінансового контролю мають право отримувати на об'єкті контролю перелік відомостей, що містять інформацію з обмеженим доступом.

У разі виявлення порушень законодавства, контроль за дотриманням якого віднесено до компетенції органу державного фінансового контролю, посадові особи органу державного фінансового контролю повинні вимагати від працівників об'єкта контролю, причетних до виявлених порушень, письмові пояснення.

Якщо працівники об'єкта контролю відмовляються від надання письмових пояснень, цей факт фіксується в акті ревізії.

Для з'ясування окремих обставин фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю посадові особи органу державного фінансового контролю можуть вимагати письмові пояснення від працівників об'єкта контролю, а також інформацію від інших осіб відповідно до Закону.

Пояснення оформляються на ім'я керівника органу державного фінансового контролю, який призначив ревізію, з обов'язковим зазначенням дати. Особам, від яких вимагаються пояснення, вручається під особистий підпис про отримання відповідний перелік питань.

Якщо під час ревізії виявлено факти порушення законодавства, вжиття заходів щодо яких не належить до компетенції органу державного фінансового контролю (зокрема, з питань обігу готівки, валютних операцій, формування об'єкта та/або бази оподаткування, ціноутворення, дотримання антимонопольного законодавства та інших), посадові особи органу державного фінансового контролю невідкладно письмово повідомляють про це

керівнику органу державного фінансового контролю чи його заступнику, які забезпечують інформування відповідних державних органів про такі факти.

У разі коли під час проведення ревізії виявлено документи, які свідчать про порушення законодавства, і на об'єкті контролю не гарантується збереження та не виключена можливість їх підробки, посадові особи органу державного фінансового контролю можуть на підставі рішення суду вилучати на строк до закінчення ревізії оригінали таких документів та оформляти вилучення відповідним актом із залишенням у справах об'єкта контролю копій вилучених документів та їх опису.

Копії акта вилучення та опису вилучених документів об'єкта контролю вручаються під розписку уповноваженій особі об'єкта контролю. Якщо уповноважена особа об'єкта контролю відмовляється від засвідчення акта вилучення чи підпису про отримання його копії, відповідні документи видаються об'єкту контролю одним із способів, визначених у пункті 39 Порядку 550.

У разі вилучення документів об'єкта контролю у зв'язку з їх підробленням або виявленими зловживаннями орган державного фінансового контролю негайно повідомляє про це правоохоронні органи для прийняття рішення про вилучення таких документів. Якщо правоохоронними органами не прийнято відповідне рішення, зазначені документи в останній день ревізії повертаються об'єкту контролю.

Для повернення вилучених оригіналів документів об'єкта контролю, а також їх передачі правоохоронним органам складається відповідний акт та опис повернутих (переданих) документів. Про передачу вилучених оригіналів документів правоохоронним органам орган державного фінансового контролю повідомляє об'єкту контролю з наданням копії опису переданих документів.

Акт вилучення та опис вилучених документів, акт повернення (передачі) та опис повернутих (переданих) документів реєструються органом державного фінансового контролю не пізніше наступного робочого дня після їх підписання в журналі реєстрації описів, форма якого встановлюється Офісом фінансового контролю.

Для підтвердження виявлених ревізією фактів посадові особи органу державного фінансового контролю у разі потреби отримують від об'єкта контролю завірені копії документів, які засвідчують відповідні факти, і долучають їх до матеріалів ревізії.

Якщо керівники об'єкта контролю відмовляються від надання завірених копій документів, це зазначається в акті ревізії.

Планова виїзна ревізія може бути зупинена у разі необхідності проведення зустрічних звірок, без завершення яких неможливе якісне проведення ревізії, термінового виконання інших завдань відповідно до повноважень, передбачених Законом, а також у разі обґрунтованого звернення об'єкта контролю за погодженням з керівником органу державного фінансового контролю. При цьому ревізія повинна бути закінчена протягом 60 робочих днів.

Рішення про зупинення та поновлення планової виїзної ревізії приймає керівник органу державного фінансового контролю за письмовим поданням посадової особи органу державного фінансового контролю, що проводить ревізію.

У разі зупинення ревізії на строк понад 3 робочих дні орган державного фінансового контролю надсилає об'єкту контролю та органу, який ініціював проведення ревізії, письмове повідомлення про дату зупинення ревізії.

Поновлення проведення ревізії можливе одразу після повідомлення про це об'єкта контролю. Повідомлення здійснюється одним із способів, визначених у пункті 39 цього Порядку.

Строк, на який зупинено ревізію, не включається до тривалості її проведення.

У разі відсутності бухгалтерського обліку на об'єкті контролю, недопущення посадових осіб органу державного фінансового контролю до проведення ревізії та ненадання необхідних для перевірки документів, наявності інших об'єктивних і незалежних від органу державного фінансового контролю обставин, що унеможливають або перешкоджають проведенню ревізії, посадовою особою органу державного фінансового контролю

складається акт про неможливість проведення ревізії із зазначенням відповідних причин, який підписується та вручається об'єкту контролю у тому ж порядку, що і акт ревізії.

У разі усунення таких обставин ревізія за рішенням керівника органу державного фінансового контролю може бути завершена в установленому законодавством порядку. При цьому до її тривалості не включається строк, протягом якого ревізія фактично не проводилася. В іншому випадку ревізія не вважається проведеною і орган державного фінансового контролю має право вдруге організувати та провести ревізію об'єкта контролю, зокрема в плановому порядку, протягом того ж календарного року.

Про факти недопущення посадових осіб органу державного фінансового контролю до проведення ревізії, ненадання необхідних для перевірки документів та інші незалежні від органу державного фінансового контролю обставини, що перешкоджають проведенню ревізії, орган державного фінансового контролю письмово інформує правоохоронні органи для вжиття заходів, передбачених законодавством.

Перешкоджання посадовим особам органу державного фінансового контролю у проведенні ревізії є підставою для застосування до об'єкта контролю санкцій, передбачених законодавством, і для притягнення керівника об'єкта контролю до адміністративної відповідальності.

На підставі акта про відсутність бухгалтерського обліку орган державного фінансового контролю пред'являє письмові вимоги об'єкту контролю щодо приведення обліку у відповідність із законодавством та інформує про це орган управління об'єкта контролю.

Якщо відсутність належного бухгалтерського обліку окремих операцій об'єкта контролю дає можливість проводити ревізію з інших питань програми, така ревізія проводиться за цими питаннями. Орган державного фінансового контролю, який виявив відсутність бухгалтерського обліку окремих операцій, пред'являє письмову вимогу об'єкту контролю щодо приведення обліку у відповідність із законодавством та інформує орган управління об'єкта контролю. Факт відсутності належного бухгалтерського обліку окремих операцій об'єкта контролю фіксується в акті ревізії.

Керівник об'єкта контролю повинен забезпечити поновлення бухгалтерського обліку в строк не більш як два місяці з дати надіслання органом державного фінансового контролю відповідної вимоги. Посадовим особам органу державного фінансового контролю забороняється брати участь у поновленні бухгалтерського обліку на об'єкті контролю.

З метою підтвердження виду, обсягу операцій та розрахунків для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку об'єкта контролю органами державного фінансового контролю можуть проводитися зустрічні звірки на підприємствах, в установах та організаціях.

Для проведення зустрічної звірки посадовій особі органу державного фінансового контролю видається направлення встановленого Держаудитслужбою зразка за підписом керівника, скріпленим печаткою відповідного органу державного фінансового контролю.

За результатами зустрічної звірки складається у чотирьох примірниках довідка, перший, другий та третій примірники якої долучаються до відповідних примірників акта ревізії. Четвертий примірник довідки складається для підприємства (установи чи організації), на якому проводилася зустрічна звірка. Підписання та вручення підприємству (установі чи організації) довідки зустрічної звірки здійснюється у тому ж порядку, який визначений для акта ревізії.

У разі недопущення посадової особи органу державного фінансового контролю до проведення зустрічної звірки складається за підписом посадових осіб органу державного фінансового контролю акт, у якому фіксується такий факт, і невідкладно письмово інформуються правоохоронні органи для вжиття заходів, передбачених законодавством.

Стосовно осіб об'єкта контролю, які чинять перешкоди у проведенні зустрічної звірки і ревізії, вживають заходів для притягнення до адміністративної відповідальності.

Терміни та поняття

Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті.

Державний фінансовий інспектор – це посадова особа, що уповноважена органом Держаудитслужби виконувати контрольні функції щодо проведення ревізії (перевірки) фінансово-господарської діяльності.

Державний фінансовий контроль забезпечується Офісом фінансового контролю через проведення: державного фінансового аудиту; інспектування; перевірки та моніторингу закупівель.

До складу органів Державної аудиторської служби України належать Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи: Північний офіс Держаудитслужби, Північно-східний офіс Держаудитслужби, Південний офіс Держаудитслужби, Західний офіс Держаудитслужби, Східний офіс Держаудитслужби.

Захід ДФК - це сукупність способів і методичних прийомів фінансового контролю, які застосовуються суб'єктами державного фінансового контролю в межах повноважень, визначених Конституцією України та іншими актами законодавства, що регулюють їх діяльність, і спрямовані на повний комплекс (систему) або окремі процеси (етапи) фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна.

Інспектування здійснюється органом державного фінансового контролю у формі ревізії та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб. Результати ревізії викладаються в акті.

Моніторинг закупівлі здійснюється за місцезнаходженням органу державного фінансового контролю.

Офіс фінансового контролю - центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

Перевірка закупівель у замовників проводиться за місцезнаходженням юридичної особи, що перевіряється, чи за місцем розташування об'єкта права власності, щодо якого проводиться перевірка, і полягає у документальному та фактичному аналізі дотримання замовником законодавства про закупівлі. Результати перевірки закупівель викладаються в акті перевірки закупівель.

Плановою виїзною ревізією вважається ревізія у підконтрольних установах, яка передбачена у плані роботи органу державного фінансового контролю і проводиться за місцезнаходженням такої юридичної особи чи за місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така планова виїзна ревізія.

Планування - це процес вибору цілей та рішень, необхідних для їх досягнення.

Позапланова виїзна ревізія може здійснюватися лише за наявності підстав для її проведення на підставі рішення суду. Позапланова ревізія підконтрольної установи не може проводитися частіше одного разу на квартал.

Спільні заходи ДФК - це контрольні заходи, які здійснюються одночасно декількома суб'єктами державного фінансового контролю і мають спільні або взаємопов'язані теми контрольних заходів.

Тема заходу ДФК - це визначений суб'єктом державного фінансового контролю зміст конкретного контрольного заходу.

Тривалість планової виїзної ревізії не повинна перевищувати 30 робочих днів.

Тривалість позапланової виїзної ревізії не повинна перевищувати 15 робочих днів.

Перелік контрольних питань

1. Зміст та роль планування контрольно-перевірочної роботи.
2. Основні принципи, система та технологія планування контрольно-перевірочної роботи.
3. Інформаційне та організаційне забезпечення планування державного фінансового контролю.
4. Структура та історія розвитку державної аудиторської служби України.
5. Форми здійснення контролю Держаудитслужбою.
6. Державний фінансовий аудит.
7. Інспектування.
8. Перевірка закупівель та моніторинг закупівель.
9. Головні завдання Держаудитслужби України.
10. Основні функції органів Держаудитслужби.
11. Повноваження органів Держаудитслужби.
12. Проведення панових та позапланових ревізій органами Держаудитслужби.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Актуальність координації та взаємодії органів державного фінансового контролю з іншими контролюючими та правоохоронними органами. Визначення та основні принципи взаємодії.
2. Форми взаємодії органів державного фінансового контролю. Правові засади організації взаємодії органів державного фінансового контролю.
3. Права, обов'язки та відповідальність державних фінансових інспекторів та державних аудиторів.
4. Нормативно-правові акти, які регламентують діяльність органів Держаудитслужби України.

Тестові завдання

1. До складу органів Державної аудиторської служби України належать Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи (офіси Держаудитслужби):

- а) Північний, Північно-східний, Південний, Західний, Східний;
- б) Південний, Південно-східний, Північний, Західний, Східний;
- в) Північний, Південний, Південно-західний, Західний, Східний;
- г) Північний, Південно-східний, Південний, Західний, Східний.

2. Нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність органів Держаудитслужби України, є:

а) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну аудиторську службу України»;

б) Податковий кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну аудиторську службу України»;

в) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну фіскальну службу України»;

г) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Положення «Про Державну аудиторську службу України».

3. Державний фінансовий контроль забезпечується Держаудитслужбою України через проведення:

а) державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

б) незалежного аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

в) державного фінансового аудиту, інвентаризації, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

г) державного фінансового аудиту, інспектування, камеральної перевірки.

4. Проведення планової виїзної ревізії підконтрольних установ дозволяється лише у тому разі, коли їм попередньо надіслано письмове повідомлення (із зазначенням дати початку та закінчення ревізії) за:

а) 10 днів;

б) тиждень;

в) місяць;

г) 2 дні.

5. Планова виїзна ревізія проводиться не частіше одного разу на:

а) рік;

б) квартал;

в) півріччя;

г) місяць.

6. Позапланова ревізія підконтрольної установи не може проводитися частіше одного разу на:

а) квартал;

б) рік;

в) півріччя;

г) місяць.

7. Тривалість планової виїзної ревізії не повинна перевищувати:

а) 30 робочих днів;

б) 10 робочих днів;

в) 15 робочих днів;

г) 45 робочих днів.

8. Тривалість позапланової виїзної ревізії не повинна перевищувати:

а) 30 робочих днів;

б) 10 робочих днів;

в) 15 робочих днів;

г) 45 робочих днів.

9. Подовження термінів проведення планової виїзної ревізії можливе лише за рішенням суду на термін, що не перевищує:

а) 30 робочих днів;

б) 10 робочих днів;

в) 15 робочих днів;

г) 5 робочих днів.

10. Подовження термінів проведення позапланової виїзної ревізії можливе лише за рішенням суду на термін, що не перевищує:

а) 30 робочих днів;

- б) 10 робочих днів;
- в) 15 робочих днів;
- г) 5 робочих днів.

Питання для самоперевірки

1. Яка структура та історія розвитку державної аудиторської служби України?
2. Які є форми здійснення контролю Держаудитслужбою?
3. Що таке державний фінансовий аудит?
4. Що таке інспектування?
5. Що таке перевірка закупівель та моніторинг закупівель?
6. Які головні завдання Держаудитслужби України?
7. Які основні функції органів Держаудитслужби?
8. Які повноваження органів Держаудитслужби?
9. В чому особливість проведення панових та позапланових ревізій органами Держаудитслужби?
10. Які права, обов'язки та відповідальність державних фінансових інспекторів та державних аудиторів?
11. Які нормативно-правові акти регламентують діяльність органів Держаудитслужби України?
12. Які основні види планів виділяють у системі планування ДФК?
13. На які основні етапи умовно можна поділити етапи контрольно-перевірочного процесу, і у чому їх особливості?
14. Які Вам відомі загальні принципи планування?
15. Що таке захід ДФК ?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти структурно-логічну схему організації та планування контрольно-перевірочних заходів окремими суб'єктами державного фінансового контролю.
2. Схематично показати види перевірок, їх тривалість, продовження та особливості.

Літературні джерела: /18, 30, 31, 39, 41, 49, 54, 58/

Змістовний модуль 2. Контроль за використанням державних активів, виконанням та ефективністю використання коштів Державного та місцевого бюджетів.

5. Тема заняття

«Теоретико-методологічні основи здійснення фінансового контролю за використанням державних активів»

Короткий опис, вступ до теми

Під час вивчення даної теми розглядаються завдання, джерела інформації, методичні прийоми контролю та законодавче і нормативно-правове забезпечення контролю за окремими активами та зобов'язаннями (об'єктами контролю).

Контроль каси і касових операцій. Завдання, джерела і нормативні акти. У процесі діяльності підприємства, організації та установи (далі об'єкта контролю) вступають у грошові відносини один з одним, з фінансово-кредитною системою та громадянами. У зв'язку з цим виникає необхідність здійснення розрахунків у безготівковій та готівковій формі, що зумовлює потребу у проведенні касових операцій.

Розрахунки готівкою, у першу чергу, здійснюються з працівниками щодо виплати заробітної плати, стипендій, премій, винагород, допомоги, а також коштів на господарські операційні та командировочні витрати. Готівкою частково розраховуються за послуги та товарно-матеріальні цінності, платежі за проживання у гуртожитках і житлових будинках тощо.

Контроль каси та касових операцій - одна з найвідповідальніших ділянок документальної ревізії, яка має на меті перевірити:

забезпечення збереженості готівкових коштів і цінних паперів в касі та під час їх транспортування; дотримання встановленого порядку зберігання чекових книжок, виписування чеків та отримання

за ними коштів;

дотримання порядку оформлення прибуткових та видаткових операцій з готівкою та видачі грошей з каси (оплата праці та у підзвіт на господарські та операційні потреби);

дотримання ліміту готівки;

своєчасності і повноти оприбуткування готівкових коштів, грошових документів і бланків суворої звітності у касі;

дотримання касової дисципліни;

достовірність і стан обліку касових операцій, ведення касової книги та книг обліку інших цінностей, що зберігаються у касі;

дотримання термінів ревізій каси.

факти та обсяги (за їх наявності) нестач, розтрат, привласнення коштів і цінних паперів, списання грошей за касовим звітом без документів, що це підтверджують, неоприбуткування чи неповне оприбуткування готівки, отриманої в банках і від реалізації матеріальних цінностей та послуг тощо.

Джерелами (предметом) контролю є :

договір про матеріальну відповідальність касира;

первинні документи: прибуткові і видаткові ордери; квитанції на внесок готівки до банку або на оплату послуг інших організацій; корінці чекової книжки; розрахунково-платіжні відомості на виплату зарплати, компенсацій та інших виплат; трудові угоди на виконання та оплату робіт; акти інвентаризації готівки в касі, чеки, рахунки на придбання матеріальних цінностей готівкою та накладні на отримання цінностей;

синтетичний рахунок №30 “Готівка”, призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у касі підприємства, а також субрахунки №301 “Готівка в національній валюті” та №302 “Готівка в іноземній валюті”;

синтетичний рахунок №33 «Інші кошти», на якому ведеться облік інформації про наявність та рух грошових документів у національній та іноземній валюті, які знаходяться у касі підприємства (поштові марки, марки гербового збору, сплачені проїзні документи, сплачені санаторно-курортні путівки), а також про кошти у дорозі (грошові суми, внесені до банків або поштових відділень для подальшого їх зарахування на рахунки підприємства) та субрахунки №331 “Грошові документи в національній валюті”, №332 “Грошові документи в іноземній валюті”, №333 “Грошові кошти в дорозі в національній валюті” та №334 “Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті”;

головна книга;

облікові регістри: журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів; касові книги; звіти касира;

звітні документи; баланс; книга обліку касових видатків, відповідні накази підприємства тощо;

місце зберігання готівки.

Ревізія каси здійснюється на підставі вимог нормативно-правових документів, що регламентують порядок ведення касових операцій та збереження готівки:

Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (від 16.07.99 №996-ХІУ);

Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 р. №879;

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні від 29.12.2017 рю № 148;

Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку (затверджене наказом Мінфіну України від 24.05.95 №88);

Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування (наказ Мінфіну України від 30.11.99 №291).

Терміни та поняття

Авансовий звіт – це документ, що підтверджує й пояснює витрати авансу (заздалегідь отриманих грошових сум).

Виробничі основні засоби — засоби, пов'язані із здійсненням статутної діяльності господарюючого суб'єкта, тобто з виробництвом продукції, будівництвом, сільським господарством і іншими видами діяльності. До них відносяться будівлі, споруди, устаткування, машини, транспортні засоби.

Інвентаризація – складання опису майна підприємства, установи, періодична перевірка наявності товарно – матеріальних та грошових цінностей, що перебувають на балансі підприємства на певну дату, стану їх збереження, правильності ведення складського

господарства і реальності даних обліку.

Ліміт каси – це граничний розмір суми готівки, яка може залишатися в касі в позаробочий час для забезпечення роботи підприємства на початку наступного робочого дня.

Матеріально відповідальна особа – працівник, якому за характером його роботи довірено грошові або товарні цінності і на якого на підставі укладеного письмового договору покладено певну матеріальну відповідальність за збитки, заподіяні підприємству, організації чи установі з його вини.

Невиробничі основні засоби — засоби, що знаходяться на балансі організації і не пов'язані із здійсненням її статутної діяльності (житлово-комунальне господарство, підрозділи охорони здоров'я, культури і ін.)

Первинні документи – це письмові свідоцтва, що фіксують та підтверджують господарські операції (товарно-транспортні накладні, ордери, квитанції, наряди), включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їхнє проведення.

Службове відрядження - це поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства на певний термін для виконання службового доручення поза місцем постійної роботи цього працівника. Місцями виконання доручення можуть бути як населений пункт (пункти), так і окремі об'єкти (заповідник, будівельний майданчик, географічний об'єкт, військова частина тощо).

Товарно – матеріальні цінності — статистичний показник, що відображає на певну дату вартість товарно-матеріальних цінностей, до складу яких входять виробничі запаси, незавершене виробництво, залишки готової продукції.

Фінансовий результат – різниця між доходами і витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час.

Фонд оплати праці – загальна сума коштів, що передбачається на певний період підприємствами й організаціями на заробітну плату основного виробничого персоналу, а також оплату праці працівників, що не включені у штат підприємства, але зайняті в основному виробництві.

Штатний розпис – документ, що встановлює для даної установи, організації або підприємства структуру адміністративно-управлінського апарату, штат і посадові оклади, а також встановлені законодавством надбавки до них.

Штрафні санкції – грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення фінансово-господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Перелік контрольних питань

1. Завдання, джерела і нормативні акти контролю каси і касових операцій.
2. Інвентаризація каси, порядок проведення та оформлення результатів.
3. Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій на рахунках у банках.
4. Завдання, джерела і нормативні акти контролю розрахункових та кредитних операцій.
5. Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій з основними засобами.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Прийняття рішень за результатами інвентаризації каси.
2. Порядок контролю операцій на рахунках у банках.
3. Завдання, джерела і нормативні акти контролю розрахунків з оплати праці.
4. Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій з матеріальними цінностями.
5. Контроль собівартості продукції. Контроль виробничих затрат і собівартості за елементами та калькуляційними статтями.

Тестові завдання

1. Джерелом ревізії каси є:

- а) первинні документи;
- б) облікові реєстри;
- в) звітні документи;
- г) всі вище перелічені варіанти вірні.

2. Баланс установи є документом:

- а) первинним;
- б) обліковим;
- в) звітним;
- г) реєстраційним.

3. Звіт касира є документом :

- а) обліковим;
- б) звітним;
- в) зведеним;
- г) первинним.

4. Прибуткові й видаткові касові ордери є документами:

- а) звітними;
- б) первинними;
- в) обліковими;
- г) зведеними.

5. Для перевірки касових операцій касир складає звіт за:

- а) поточний день;
- б) за 2 дні;
- в) за три дні;
- г) всі варіанти відповідей вірні.

6. Після інвентаризації каси державний фінансовий інспектор починає:

- а) складати звіт перевірки касових операцій;
- б) ревізію касових операцій;
- в) надає рекомендації по усуненню недоліків;
- г) всі варіанти відповідей вірні.

7. Основним завданням ревізії банківських операцій є дослідження:

- а) достовірності, законності і своєчасності операцій, відображених за рахунками в банку;
- б) дотримання вимог щодо використання коштів суворо за цільовим призначенням;
- в) своєчасності надходження і перерахування коштів за розрахунками з постачальниками і підрядниками, покупцями та замовниками, бюджетом, банками за позиками, з працівниками з розрахунків із заробітної плати;
- г) всі вище перелічені варіанти вірні.

8. Ревізія операцій за рахунками в установі банку починається з:

- а) наявності усіх виписок банку;
- б) наявності коштів на поточних рахунках;
- в) наявності облікової політики банку;
- г) наявності бухгалтера.

9. Під час ревізії підзвітних сум перевіряють:

- а) законність і доцільність використання підзвітних сум;

- б) дотримання порядку видачі авансів;
- в) своєчасність і правильність звітності підзвітних осіб;
- г) всі вище перелічені варіанти вірні.

10. Штатний розпис є документом для перевірки:

- а) касових операцій;
- б) рахунків в банку;
- в) оплати праці;
- г) кредитних операцій.

Питання для самоперевірки

1. Основні завдання контролю операцій на рахунках у банку.
2. Назвіть завдання контролю розрахунків по оплаті праці.
3. Основні завдання контролю розрахункових та кредитних операцій.
4. Назвіть основні джерела контролю розрахунків по оплаті праці.
5. Назвіть основні джерела розрахунків по оплаті праці.
6. Контроль собівартості продукції.
7. Контроль виробничих затрат.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти структурно-логічну схему контролю каси та касових операцій.
2. Скласти структурно-логічну схему контролю матеріальних цінностей.
3. Скласти структурно-логічну схему контролю доходів та витрат діяльності.

Літературні джерела: / 3, 7, 27, 28, 29, 30, 31, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 55, 62/

6. Тема заняття

«Контроль виконання державного та місцевого бюджетів»

Короткий опис, вступ до теми

В темі розглянуто особливість контролю коштів та інших активів Державного та місцевого бюджетів.

Особливості ревізії місцевого бюджету. До проведення ревізії місцевого бюджету органи державного фінансового контролю можуть залучати інші органи державної влади в установленому законодавством порядку. Результати ревізії місцевого бюджету відображаються у зведеній довідці, яка формується на підставі актів ревізій та інших матеріалів, оформлених за результатами контрольних заходів.

Ревізія місцевого бюджету - форма контролю за виконанням функцій із складання і виконання місцевого бюджету, яка полягає в одночасному проведенні ревізій стану дотримання вимог бюджетного законодавства місцевими фінансовими органами, органами Казначейства і учасниками бюджетного процесу, що здійснюють управління коштами відповідного місцевого бюджету чи комунальним майном та/або їх використовують.

Терміни та поняття

Бюджет – встановлений і затверджений державою, її органами, органами місцевого самоврядування, організаціями, установами збалансований кошторис грошових прибутків і витрат на певний строк (як правило, рік, півріччя, квартал). Бюджет складається з прибуткової (надходження) і видаткової (витратної) частин.

Державна власність - одна з основних форм власності, господарями і розпорядниками якої є держава. Належать земля, її надра, природні ресурси, основні засоби, будівлі, транспортна і комунальна інфраструктура, культурні і духовні надбання, інформація тощо.

Державна казна - загальна сума грошових коштів (власних грошей та іноземної валюти), що є у бюджеті держави.

Державна казначейська служба України – центральний орган виконавчої влади, який має забезпечувати ефективне управління коштами Державного бюджету України, підвищувати оперативність щодо фінансування виплат (видатків) у межах наявних фінансових ресурсів Державного бюджету України.

Державний апарат - сукупна система органів державної влади й державного управління як центрального, так і регіонального, включаючи законодавчу, виконавчу, судову гілки влади.

Державний бюджет – виражений у грошових сумах розпис доходів, які надходять у розпорядження держави, та видатків з централізованого (консолідованого) фонду грошових ресурсів.

Державні доходи - одержані у грошовій формі доходи від функціонування державного сектора економіки, від сплати юридичними і фізичними установами податків, зборів, мита, зовнішньоекономічної діяльності, внутрішніх та іноземних позик і кредитів, іноземної допомоги тощо.

Кошторис - план наступних грошових витрат і надходжень. Залежно від типу установи, організації та мети, з якою складають і затверджують кошторис, розрізняють такі його види: бюджетної організації (установи), витрат на виробництво, будівництва, прибутково - видатковий, на проведення окремих акцій конференцій, бізнес-форумів тощо.

Кошторис - повний зведений аналітичний документ, що містить постатейні дані надходження коштів і напрями їх використання (витрат).

Місцевий бюджет - бюджет адміністративно-територіальної одиниці - області, району, міста, селища, села, затверджений відповідною радою.

Органи влади – центральні та місцеві органи державної виконавчої влади, представницькі органи та органи місцевого самоврядування.

Правоохоронні органи - органи прокуратури, служби безпеки, Національної поліції, підрозділи податкової міліції ДФС, Національне антикорупційне бюро, інші утворені відповідно до законодавства органи, які здійснюють правоохоронні функції.

Фінансово-господарська діяльність об'єкта контролю - сукупність рішень, дій та операцій, які об'єкт контролю приймає та здійснює в частині володіння, використання та розпорядження фінансовими ресурсами, необоротними та іншими активами.

Перелік контрольних питань

1. Суть, завдання та нормативно-правові акти контролю бюджетів.
2. Основні напрями контролю.
3. Завдання та суть контролю законності операцій за рахунками бюджету обласного, районного та міського рівня.
4. Завдання та суть контролю законності операцій з обліку коштів бюджетів в органах Державного казначейства. Основні напрямки перевірки.
5. Завдання, суть та порядок здійснення контролю використання державних активів на утримання органів влади та місцевого самоврядування.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Оцінка стану і виконання бюджету відповідної адміністративно-територіальної одиниці (міста, регіону, сільської або селищної ради).
2. Координація діяльності органів державного фінансового контролю у
3. проведенні перевірок формування та виконання бюджетів усіх рівнів.
4. Основні напрямки перевірки.
5. Дотримання органами ДКС порядку касового виконання бюджетів.
6. Правильність ведення обліку і складання фінансової звітності.

Тестові завдання

1. Акт прийому-передачі основних засобів є джерелом перевірки:

- а) касових операцій;
- б) основних засобів;
- в) необоротних активів;
- г) нематеріальних активів.

2. Колективний договір є джерелом перевірки:

- а) касових операцій;
- б) кредитних операцій;
- в) розрахунків з оплати праці;
- г) нематеріальних активів.

3. Перед ревізією касових операцій державний фінансовий інспектор здійснює:

- а) інвентаризацію;
- б) огляд документації;
- в) затвердження плану перевірки;
- г) всі варіанти відповідей вірні.

4. Після ревізії державний фінансовий інспектор складає:

- а) звіт;
- б) акт;
- в) висновок;
- г) рекомендації.

5. Обстеження і вивчення окремих ділянок фінансово-господарської діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, бюджетних установ на предмет дотримання учасниками бюджетного процесу визначених законодавством норм складання, розгляду, затвердження та виконання бюджетів, які проводяться органами фінансового контролю в межах покладених на них повноважень є:

- а) Перевірка бюджетів;
- б) Виконання бюджетів;
- в) Співставлення даних бюджетів;
- г) Фінансова перевірка бюджетів.

6. Комплексна оцінка роботи територіальних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у сфері фінансів, їх спроможність забезпечувати життєдіяльність усього господарства є:

- а) завдання контролю бюджетів;
- б) мета контролю бюджетів;
- в) предмет контролю бюджету;
- г) метод контролю бюджету.

7. У процесі перевірок виконання бюджетів передусім повинні взаємодіяти такі органи державного фінансового контролю, як:

- а) Міністерство фінансів, місцеві фінансові органи, органи ДАСУ, ДФСУ та ДКСУ;
- б) ВРУ, Рахункова палата України, МФУ;
- в) ДАСУ, ВРУ, Рахункова палата;
- г) Антимонопольний комітет, ДФСУ, МФУ.

8. Чи мають право органи ДАСУ залучати кваліфікованих фахівців на договірних засадах:

- а) так;
- б) ні;
- в) обов'язково;

г) не обов'язково.

9. Чи повинен підконтрольний об'єкт на вимогу органів ДАСУ проводити інвентаризацію?

- а) не повинен;
- б) повинен;
- в) не обов'язково;
- г) обов'язково.

10. Плановою виїзною ревізією вважається ревізія

- а) передбачена у плані роботи ДАСУ;
- б) згідно вимогам підконтрольного об'єкта;
- в) термінова, за запитом правоохоронних органів;
- г) правильної відповіді немає.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте контроль бюджету на різних рівнях.
2. Оцінка стану і виконання бюджету міста.
3. Оцінка стану і виконання бюджету регіону.
4. Оцінка стану і виконання бюджету селищної ради.
5. Назвіть основні напрямки перевірки.
6. Практична дієвість бюджетної системи України в плані організації касового виконання державного бюджету функції органів казначейства.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти структурно-логічну схему контролю виконання державного та місцевого бюджетів.

Літературні джерела: /12, 28, 30, 31, 39, 41, 43, 65, 68, 70/

7. Тема заняття

«Правові засади державного фінансового контролю»

Короткий опис, вступ до теми

При вивченні даної теми слід розглянути юридичний аспект здійснення державного фінансового контролю.

Гарантії законності при здійсненні державного фінансового контролю. Існування системи гарантій є невід'ємною складовою правової держави, що проголошено Конституцією України. Гарантії є надійним засобом забезпечення належної діяльності органів фінансового контролю та захисту суб'єктів господарювання від сваволі контролюючих суб'єктів.

Гарантії контрольно-процесуальної діяльності направлені на створення умов для діяльності учасників контрольного процесу, а також формування в них впевненості в досягненні поставленої мети; забезпечують належну стабільність і надійність як для суб'єктів фінансового контролю так і для господарюючих суб'єктів під час виникнення між ними фінансово-контрольних відносин.

Гарантії – певна система умов та засобів, закріплених в законодавстві за допомогою яких у суспільному житті впроваджується, охороняється і, в разі порушення, відновлюється законність.

Гарантії можна поділити за різними підставами.

- загальні (економічні, політичні, ідеологічні)
- спеціальні (юридичні).

З точки зору фінансового контролю найбільший інтерес представляють юридичні гарантії, які поділяються на дві основні групи:

- *гарантії контролюючих суб'єктів:*

- а) закріплення в законодавстві правового статусу суб'єктів фінансового контролю та чітка регламентація їх контрольно-процесуальної діяльності;
- б) встановлення юридичної відповідальності за неналежне здійснення контрольної діяльності;
- в) здійснення контрольної функції спеціально уповноваженими на те органами;
- г) відповідальність за достовірність результатів фінансового контролю; матеріально-технічне забезпечення).

2) гарантії підконтрольних об'єктів (право оскаржувати рішення, дії або бездіяльність контролюючих суб'єктів).

Говорячи про таку гарантію, як **закріплення в законодавстві правового статусу суб'єктів фінансового контролю та чітка регламентація їх контрольно-процесуальної діяльності**, слід зазначити, що правовий статус органів фінансового контролю регулюють існуючі на даний час в Україні нормативно-правові акти. У той же час єдиного нормативно-правового акта, який би визначав загальні питання фінансового контролю та систему контролюючих органів ще не прийнято.

Проекти Закону України "Про фінансовий контроль в Україні", які подано до Верховної Ради України на розгляд, містять перелік суб'єктів державного фінансового контролю, які уповноважені відповідно до законодавства здійснювати фінансовий контроль. Фінансовий контроль за роботою підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, здійснюється контрольно-ревізійними підрозділами цих органів.

Проте в проектах Закону не чітко визначені всі органи фінансового контролю, що на нашу думку, завідомо передбачає внесення до нього змін в майбутньому, після його прийняття.

Правовий статус, функції і повноваження органів фінансового контролю потребують чіткого закріплення в законодавчих актах. Прозорість діяльності контролюючих органів позбавляє їх можливості порушувати права господарюючих суб'єктів та діяти з порушенням законів.

Для діяльності суб'єктів фінансового контролю характерний особливий тип правового регулювання, як звільнення від заборони. Це тип регулювання, який складається на базі загальної заборони певної діяльності, але при цьому робиться певний виняток із загальної заборони, або іншим словами: "Заборонено все, крім того, що прямо дозволено в законі".

Цим типом правового регулювання врегульовано діяльність органів фінансового контролю, щоб позбавити їх можливості діяти не інакше, як лише в межах повноважень, що визначені в правових нормах.

Проте відсутність єдиних процедур фінансового контролю вимагає від кожного органу фінансового контролю самостійної розробки і затвердження відомчих інструкцій та порядку стосовно періодичності, послідовності, способів проведення контрольних дій, оформлення та реалізації їх результатів.

У законах, що регулюють діяльність органів фінансового контролю, нерідко одні і ті самі функції та повноваження викладені іншими словами. Цим самим кожний орган намагається охопити контролем максимальну кількість об'єктів, що створює ситуацію, при якій стає неможливим проведення глибокого аналізу діяльності суб'єктів господарювання.

Отже, відсутність чіткого переліку органів фінансового контролю, нечітке визначення їх функцій і повноважень та дублювання в їх діяльності, невизначена процедура фінансового контролю свідчить про недотримання даної гарантії в тому об'ємі, який вимагається для побудови гармонійних відносин між контролюючими органами та суб'єктами господарювання.

Щодо наступної гарантії: **встановлення юридичної відповідальності за неналежне здійснення контрольної діяльності**, то можна сказати, що наявність передбаченої в законодавчих актах відповідальності посадових осіб органів фінансового контролю створює певні умови для об'єктивного фінансово-господарського контролю діяльності суб'єктів господарювання.

Відповідальність може наступати за неналежне проведення фінансового контролю, що полягає у невиконанні наявних повноважень, а саме: не проведенні, несвоєчасному проведенні або недобросовісному здійсненні контрольних дій, умисному перекрученні результатів перевірки, приховування фактів розкрадань, нестач та крадіжок, а також за порушення службової етики.

Посадові особи органів фінансового контролю повинні використовувати свої повноваження відповідно до закону, цим самим не залишаючи місця суб'єктивізму і сваволі, різного роду зловживанням.

В законодавстві не зайвим було б введення нової норми, яка регулювала б питання відповідальності за недостатню ефективність роботи, зайві витрати на проведення перевірок, недостатню концентрацію зусиль на вирішенні питань про ефективність тих чи інших рішень. Це стимулювало б швидкість контрольного процесу та мінімальні затрати часу і сил учасників на його проведення.

Контрольна діяльність передбачає існування професійно-підготовлених і наділених відповідною практикою контролюючих суб'єктів. Зростання кількості суб'єктів господарювання, багатогранність їх діяльності ускладнює процес відбору об'єктів контролю. Тому виникає необхідність закріплення відповідних груп об'єктів (суб'єктів господарювання) за конкретними суб'єктами контрольної діяльності (органами фінансового контролю). Проте велика кількість органів фінансового контролю змушує вибрати з їх числа тих, котрі реалізують цю функцію найбільш кваліфіковано і ефективно. В цьому і полягає така гарантія, **як здійснення контрольної функції спеціально уповноваженими на те органами.**

Крім законодавчого закріплення повноважень органів фінансового контролю, контролюючий суб'єкт повинен бути професійно компетентним, володіти спеціальними знаннями і практикою контрольної діяльності, бути на більш професійному рівні, ніж підконтрольний об'єкт. Суб'єкти, що проводять фінансовий контроль мають бути наділені відповідним арсеналом засобів не лише для проведення контролю, але і для надання активної і дієвої допомоги підконтрольним об'єктам в усуненні виявлених порушень і попередженні їх в майбутньому.

Щоб контролюючі органи були укомплектовані професійно-підготовленими, висококваліфікованими і досвідченими спеціалістами, процедура добору кадрів має бути ретельно визначена.

Відповідно до законодавства, що регулює діяльність органів державного фінансового контролю, посадовою особою таких органів може бути особа, яка має освіту за фахом та відповідає визначеним кваліфікаційним вимогам.

Крім цього, на роботу до органів державного фінансового контролю не можуть бути прийняті особи, яких засуджено за вчинення корисливих злочинів.

На думку деяких науковців, дане положення необхідно розширити. Так, важко не погодитися з тим, що на роботу до органів державного фінансового контролю не можуть бути прийняті особи, яких було засуджено за вчинення навмисних злочинів (оскільки поняття корисливих злочинів більш вужче), незалежно від зняття чи погашення судимості. У цій структурі не можуть працювати і особи, які скоїли вбивство.

Чітке закріплення в законодавстві кваліфікаційних вимог до посадових осіб органів фінансового контролю та їх дотримання є першочерговим і невід'ємним явищем, адже професійні недоліки в контрольній діяльності прямо відображаються на ефективності фінансового контролю, результатах діяльності підконтрольних об'єктів, а також на престижі української держави в цілому.

Г) Відповідальність за **достовірність результатів фінансового контролю** є також однією із засад діяльності органів фінансового контролю.

Щоб забезпечити повну і досить точну відповідність об'єктивній дійсності добутих в результаті проведеного фінансового контролю даних, всі факти, отримані за наслідками проведених контрольних дій повинні бути достовірними, відображати реальний стан справ суб'єкта господарювання.

Отримання достовірних даних за наслідками проведеного процесу фінансового контролю в значній мірі залежить від правдивості і сумлінності контролюючого суб'єкта. Найменший відступ від достовірності даних, в кінцевому результаті, вплине на справедливість і обґрунтованість рішень, що приймаються за результатами контролю.

Як зазначено в енциклопедії, достовірність інформації – це така властивість інформації, яка визначає ступінь об'єктивного, точного відображення подій, фактів, що мали місце.

Не випадково, при складанні акта (довідки) за результатами ревізії чи перевірки повинна бути додержана об'єктивність, ясність і вичерпність опису фактів і даних.

Відповідно до Постанови №550, не допускається включення до акта (довідки) ревізії чи перевірки різного роду висновків, пропозицій та непідтверджених документами даних про фінансово-господарську діяльність об'єкта, що ревізується, а також даних із слідчих матеріалів та посилянь на свідчення посадових осіб, які вони дали перед слідчими органами.

Результати проведеного фінансового контролю викладаються в кінцевому документі лише на підставі перевірених даних і фактів, що впливають з наявних оригіналів документів; даних за результатами проведених зустрічних перевірок; наслідків інвентаризації, а також інших даних.

Як зазначено вище, в акт включаються лише дані, що підтверджені документально. Така неточність в законодавстві може послужити підставою для оскарження рішень, що приймаються органами фінансового контролю за результатами проведених контрольних дій.

На основі змісту акта можна зробити висновок не тільки про наслідки перевірок, але і про рівень кваліфікації контролера, якість проведеної ним роботи.

Часто, в зв'язку з великими обсягами роботи, органи фінансового контролю проводять перевірки поверхнево, не досягаючи їх комплексності, що в свою чергу призводить до прийняття певних висновків на підставі неповних даних, що не відображає дійсні показники діяльності суб'єкта господарювання.

Таким чином, належне проведення фінансового контролю, з отриманням даних, що відображені у кінцевих документах, забезпечує законність і обґрунтованість рішень, що приймаються за результатами контролю, а це в свою чергу підвищує рівень професіоналізму та компетентності не лише працівників органів фінансового контролю, але і відповідний статус існуючої системи контролюючих органів.

II. Важливою правовою гарантією, того що контролери правильно використовуватимуть надані їм повноваження **є право підконтрольних об'єктів** оскаржувати рішення, дії або бездіяльність контролюючих суб'єктів.

Наявність права на оскарження забезпечує виправлення допущених помилок під час проведення контролю, зміну або скасування прийнятих контролюючими органами рішень. Представники підконтрольних об'єктів можуть безпосередньо звертатися зі скаргою до державного органу, що прийняв рішення або вчинив протиправні дії, або до суду.

У разі коли платник податків вважає, що податкове зобов'язання або інше рішення прийняте з порушенням закону, він може на протязі 10 днів оскаржити (якщо податкове зобов'язання визначене податковим органом з причин, що не пов'язані з порушенням законодавства – на протязі 30 днів). Рішення приймається на протязі 20 днів від дня отримання скарги.

Непоодинокі випадки недотримання вимог нормативних актів щодо здійснення фінансового контролю та при оформленні матеріалів перевірок контролюючими органами призводить до того, що кількість поданих заяв суб'єктами господарювання до суду залишається значною. Крім цього, за статистикою на їх користь розглядається більше половини поданих заяв.

Засобами підвищення стану даного напряму роботи є посилення виконавчої дисципліни при проведенні перевірок та оформленні результатів за рахунок створення належної правової бази.

Підсумовуючи зазначене вище, можна зробити висновок, що гарантії фінансового контролю можна використовувати як засоби усунення перешкод своєчасному і правильному

його здійсненні, а також як засоби забезпечення стабільності правового положення учасників контрольного процесу.

Дотримання основних гарантій забезпечує режим законності в діяльності органів фінансового контролю, результатом якого є правовий порядок.

Терміни та поняття

Акт документальної перевірки – документ, а якому відображають результати проведеної посадовими особами податкових органів документальної перевірки суб'єкта господарювання.

Відповідальність – в персональному плані, здатність суб'єкта суспільних відносин відповідати за свої дії. У суспільному плані - це захід впливу на суб'єкта суспільних відносин у зв'язку з його якимись діями.

Гарантії - підтвердження того, що третьою стороною буде погашена заборгованість або будуть виконані зобов'язання.

Дисциплінарна відповідальність – різновид юридичної ретроспективної відповідальності працівника за порушення трудової дисципліни з застосуванням до нього догани та звільнення. Законодавством, статутами й положеннями про дисципліну для окремих категорій працівників можуть бути передбачені інші дисциплінарні стягнення.

Кримінальна відповідальність — різновид ретроспективної юридичної відповідальності, що полягає у застосуванні міри кримінального покарання до фізичних осіб, винних у вчиненні злочину.

Матеріальна відповідальність - різновид ретроспективної юридичної відповідальності працівника за матеріальну шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення покладених на нього трудових обов'язків (ст. 130 КЗпП України).

Органи влади – центральні та місцеві органи державної виконавчої влади, представницькі органи та органи місцевого самоврядування.

Пільги – це надання переваги, часткове або повне звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов виконання їх.

Санкції – це елемент правової норми, в якій зазначаються заходи державного примусу в разі невиконання, порушення її диспозиції. Завдання санкції — забезпечувати здійснюваність диспозиції правової норми.

Штраф – це неустойка у твердо визначеній грошовій сумі, яка стягується одноразово у разі невиконання або неналежного виконання зобов'язання.

Перелік контрольних питань

1. Система гарантій - невід'ємна складова правової держави.
2. Гарантії контролюючих суб'єктів. Гарантії підконтрольних об'єктів.
3. Особливості та перелік заходів захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю.
4. Дисциплінарна, адміністративна, кримінальна та матеріальна відповідальність посадових осіб органів державного фінансового контролю.
5. Права посадових осіб об'єкта контрольно-перевірочних заходів. Обов'язки посадових осіб об'єкта, діяльність якого перевіряється.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Основні проблеми захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю.
2. Проблеми реалізації принципу законності у діяльності посадових осіб органів державного фінансового контролю та гарантії його зміцнення.
3. Відповідальність посадових осіб об'єкта, діяльність якого перевіряється.

Тестові завдання

1. Право на проведення планових ревізій органи ДАСУ мають, коли ними не пізніше ніж за ... днів надіслано письмове повідомлення:
 - а) 5;
 - б) 3;
 - в) 10;
 - г) 15.

2. З якою періодичністю проводиться ревізія органами ДАСУ?
 - а) раз в 3 роки;
 - б) раз в 5 років;
 - в) раз в півроку;
 - г) раз в рік.

3. ДАСУ у своїй діяльності керується:
 - а) Конституцією України;
 - б) Законом №2939;
 - в) Актами Президента та КМУ;
 - г) всі вище перелічені варіанти вірні.

4. Чи мають право органи ДАСУ залучати кваліфікованих фахівців на довірених засадах:
 - а) Так;
 - б) Ні;
 - в) Обов'язково;
 - г) Не обов'язково.

5. Чи повинен підконтрольний об'єкт на вимогу органів ДАСУ проводити інвентаризацію :
 - а) Не повинен;
 - б) Повинен;
 - в) Не обов'язково;
 - г) Обов'язково.

6. Чи повинні працівники ДАСУ дотримуватись комерційної та службової таємниці:
 - а) Так;
 - б) Ні;
 - в) За власним бажанням;
 - г) За рішенням керівника.

7. Чи можливо оскаржити результати ревізії органів ДАСУ:
 - а) Можливо;
 - б) В деяких випадках;
 - в) Неможливо;
 - г) Якщо органи ДАСУ дають згоду на таке оскарження.

8. Службові особи ДАСУ є:
 - а) представниками органів виконавчої влади;
 - б) представниками органів законодавчої влади;
 - в) представниками органів фінансової влади;
 - г) немає правильної відповіді.

9. У разі загибелі службової особи ДАСУ під час виконання службових обов'язків сім'ї загиблого виплачується одноразова допомога у розмірі:

- а) річного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- б) десятирічного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- в) місячного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- г) квартального грошового утримання загиблого за останньою посадою.

10. У разі заподіяння службовій особі ДАСУ тілесних ушкоджень під час виконання нею службових обов'язків, що перешкоджають надалі займатися професійною діяльністю, виплачується одноразова допомога у розмірі:

- а) річного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- б) десятирічного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- в) місячного грошового утримання загиблого за останньою посадою;
- г) п'ятирічного грошового утримання загиблого за останньою посадою.

Питання для самоперевірки

1. Які гарантії надає держава?
2. Які є гарантії контролюючих суб'єктів?
3. Які є заходи захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю?
4. Які заходи дисциплінарної відповідальності застосовуються до посадових осіб у сфері фінансового контролю і за яких умов?
5. Які заходи адміністративної відповідальності застосовують до посадових осіб у сфері фінансового контролю і за яких умов?
6. Які заходи кримінальної відповідальності застосовують до посадових осіб у сфері фінансового контролю і за яких умов?
7. Які заходи матеріальної відповідальності застосовують до посадових осіб у сфері фінансового контролю і за яких умов?
8. Якими правами користуються посадові особи об'єкта контролю - перевірочних заходів?
9. Назвіть обов'язки посадових осіб об'єкта, діяльність якого перевіряється.
10. Які заходи можуть застосовуватися органами Державного казначейства до розпорядників і одержувачів бюджетних коштів за вчинені бюджетні правопорушення?

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізуйте в чинному законодавстві права посадових осіб органів державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
2. Проаналізуйте в чинному законодавстві обов'язки посадових осіб органів державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
3. Проаналізуйте в чинному законодавстві права посадових осіб об'єктів державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.
4. Проаналізуйте в чинному законодавстві обов'язки посадових осіб об'єктів державного фінансового контролю. Результати оформити у вигляді таблиці.

Літературні джерела: / 12, 18, 27, 28, 31, 38, 41, 42, 43, 56/

8. Тема заняття

«Оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками»

Короткий опис, вступ до теми

В даній темі розглядаються завершальні етапи контрольно-ревізійної роботи і порядок складання акта ревізії, його структура.

Оформлення результатів контрольно-перевірочних заходів здійснюється з метою надання органу державного фінансового контролю, який їх призначив або здійснив, власникові суб'єкта господарювання або спеціально уповноваженому органу управління цим

суб'єктом, а також іншим визначеним законодавством користувачам, у тому числі правоохоронним органам, суттєвої, повної і достовірної інформації про результати заходів державного фінансового контролю.

Результати заходів державного фінансового контролю оформляються актом.

Основний акт призначений для узагальнення результатів ревізії діяльності об'єкта контролю і є підставою для прийняття рішень керівництвом органу Держаудитслужби за наслідками ревізії.

Головна вимога для узагальнення результатів ревізії - сувороб'єктивність і точність викладення та опис виявлених порушень та недоліків. Основою для записів в акті можуть бути лише факти, ретельно перевірені державними фінансовими інспекторами та підтверджені первинними документами бухгалтерського обліку, матеріалами інвентаризації, контрольних обмірів, експертних висновків, проміжних актів.

Результати **ревізії (інспектування)** викладаються в **акті**.

Результати **державного фінансового аудиту** та їх оцінка викладаються у **звіті**.

Результати **перевірки закупівель** викладаються в **акті перевірки закупівель**.

Контроль виконання рішень за результатами ревізії.

Органи ДФК здійснюють **контроль за усуненням об'єктами контролю порушень законодавства** за результатами аналізу їх зворотного інформування про вжиті заходи, а також під час наступних ревізій цих об'єктів контролю, систематично вивчають матеріали ревізій і на підставі їх узагальнення вносять відповідним органам державної влади та органам місцевого самоврядування пропозиції щодо перегляду нормативно-правових актів, усунення причин і умов, що сприяли порушенням законодавства.

Організація контролю за виконанням рішень, прийнятих за результатами заходів ДФК.

У практичній діяльності застосовуються різні форми контролю за виконанням пропозицій за результатами заходів ДФК:

1. отримання письмових звітів (інформації) про виконання пропозицій за результатами контрольнo-перевірочних заходів;
2. перевірка за матеріалами обов'язкової звітності та іншими матеріалами, що подаються Держаудитслужбі;
3. заслуховування керівників перевірених підприємств із звітом про виконання заходів за матеріалами контрольнo-перевірочних заходів;
4. перевірка на місці заходів за матеріалами контрольнo-перевірочних заходів (додаткова цільова перевірка або паралельно із іншим завданням);
5. перевірка виконання заходів під час проведення наступної комплексної ревізії або перевірки з відображенням її результатів в акті контрольнo-перевірочного заходу.

Терміни та поняття

Акт ревізії – це службовий двосторонній документ, який стверджує факт проведення комплексної, фінансової чи тематичної ревізії, відображає її результати стосовно наслідків окремих фінансово-господарських операцій чи діяльності підприємства в цілому і є носієм доказової інформації про виявлені й систематизовані за економічною однорідністю недоліки в господарюванні і порушення законів та інших нормативно-правових актів.

Акт ревізії - документ, який складається посадовими особами органу державного фінансового контролю, що проводили ревізію, фіксує факт її проведення та результати. Заперечення, зауваження до акта ревізії (за їх наявності) та висновки на них є невід'ємною частиною акта.

Винні особи - особи, які відповідно до покладених на них обов'язків та законодавства були відповідальні за фінансово-господарські операції, проведені з порушенням законодавства, та/або дії (бездіяльність) яких призвели до такого порушення.

Зустрічна звірка - метод документального та фактичного підтвердження у підприємств, установ та організацій виду, обсягу і якості операцій та розрахунків для

з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку об'єкта контролю.

Об'єкт контролю - підконтрольна установа, інший суб'єкт господарювання, включаючи його структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами, щодо якого орган державного фінансового контролю має повноваження та підстави для проведення ревізії відповідно до законодавства.

Орган державного фінансового контролю - Держаудитслужба, її міжрегіональні територіальні органи.

Планова виїзна ревізія - ревізія у підконтрольних установах, яка передбачена у плані проведення заходів державного фінансового контролю і проводиться за місцезнаходженням такої підконтрольної установи чи за місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться ревізія, не частіше ніж один раз на календарний рік.

Позапланова виїзна ревізія - ревізія, яка не передбачена в планах проведення заходів державного фінансового контролю і проводиться за наявності обставин, визначених Законом України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні".

Посадові особи органу державного фінансового контролю - працівник або група у складі двох і більше працівників органу державного фінансового контролю, що в межах компетенції органу державного фінансового контролю проводять ревізію або зустрічну звірку.

Правоохоронні органи - органи прокуратури, служби безпеки, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро, інші утворені відповідно до законодавства органи, які здійснюють правоохоронні функції.

Перелік контрольних питань

1. Мета оформлення результатів державного фінансового контролю.
2. Акт про результати контрольних-перевірочних заходів.
3. Довідка про результати контрольних-перевірочних заходів.
4. Порядок розгляду матеріалів контрольних-перевірочних заходів.
5. Умови призначення додаткових чи повторних контрольних-перевірочних заходів.
6. Форми контролю за виконанням рішень, прийнятих за результатами контрольних-перевірочних заходів.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Основні вимоги до складання довідок та актів. Орієнтовна структура довідок та актів про результати державного фінансового контролю.
2. Порядок розгляду прийняття рішень за матеріалами контрольних-перевірочних заходів. Передача матеріалів контрольних заходів слідчим та судовим органам.
3. Практичне застосування форм контролю залежно від конкретних умов.

Тестові завдання

1. Рішення про вилучення оригіналів фінансово-господарських та бухгалтерських документів, зупинення операцій на рахунках в установах банків, інших фінансово-кредитних установах можуть прийматися :

- а) лише судом;
- б) на розсуд перевіряючого органу;
- в) МФУ;
- г) вищестоячим органом.

2. Документування результатів контрольних заходів за змістом і формою складається з:

- а) офіційних, додаткових та супровідних документів;
- б) робочих, додаткових та супровідних документів;
- в) додаткових та супровідних документів.;

г) робочих, офіційних, додаткових та супровідних документів.

3. Позапланові виїзні ревізії суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені до підконтрольних установ, проводяться органами Офісу фінансового контролю :

- а) за рішенням суду;
- б) за рішенням суду, винесеним на підставі подання прокурора або слідчого для забезпечення розслідування кримінальної справи;
- в) за рішенням вищестоящого органу;
- г) правильної відповіді немає.

4. Орган Офісу фінансового контролю, прокурор або слідчий, який ініціює проведення позапланової виїзної ревізії подає до суду такі документи:

- а) письмове обґрунтування підстав такої ревізії або перевірки;
- б) дати її початку і закінчення;
- в) документи, які свідчать про виникнення підстав для проведення такої ревізії або перевірки;
- г) всі вище перераховані відповіді вірні.

5. Рішення про вилучення оригіналів фінансово-господарських та бухгалтерських документів, зупинення операцій на рахунках в установах банків, інших фінансово-кредитних установах можуть прийматися:

- а) лише судом;
- б) на розсуд перевіряючого органу;
- в) МФУ;
- г) вищестоячим органом.

6. Акт ревізії складається з:

- а) вступної та роз'яснювальної частини;
- б) преамбули та загального змісту;
- в) вступної та констатуючої частини;
- г) вступної, роз'яснювальної та констатуючої частини.

7. До офіційних документів належать :

- а) акти;
- б) довідки;
- в) протоколи;
- г) всі варіанти вірні.

8. Документація, складена за результатами контрольних заходів, є невід'ємною частиною матеріалів контрольних заходів і являє собою оформлену як додатки інформацію є:

- а) робоча;
- б) додаткова;
- в) супровідна;
- г) офіційна.

9. Службова особа самостійно визначає ... викладення додаткової документації:

- а) форму і зміст;
- б) план;
- в) програму;
- г) форму і план.

10. Документація, яка має офіційний характер, є невід'ємною частиною матеріалів контрольних

заходів є:

- а) робоча;
- б) додаткова;
- в) супровідна;
- г) офіційна.

Питання для самоперевірки

1. Якими документами оформлюється результати державного фінансового контролю?
2. Яка мета оформлення результатів державного фінансового контролю?
3. Охарактеризувати акт про результати контрольно-перевірочних заходів.
4. Охарактеризувати порядок розгляду матеріалів контрольно-перевірочних заходів.
5. Які матеріали повинні міститись при передачі справи до судово-слідчих органів?
6. Які використовують форми контролю за виконання рішень?
7. Які рішення приймаються за результатами контрольно-перевірочних заходів?
8. За яких умов здійснюються повторні контрольно – перевірочні заходи?
9. За яких умов здійснюються додаткові контрольно – перевірочні заходи?
10. Як здійснюється розгляд матеріалів контрольно – перевірочних заходів?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти структурно-логічну схему оформлення результатів державного фінансового контролю та прийняття рішень за його наслідками.

Літературні джерела: / 27, 28, 31, 38, 41, 42, 43, 55, 68/

5.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

1. Державний фінансовий контроль. Поняття і зміст.
2. Роль і місце фінансового контролю у державному управлінні. Зміст, мета і завдання фінансового контролю.
3. Контроль – загальна функція управління.
4. Основні характеристики фінансового контролю: змістовна, організаційна та технологічна.
5. Становлення і розвиток державного фінансового контролю в Україні.
6. Особливості розвитку державного фінансового контролю в стародавні часи та сучасній Україні.
7. Формування системи фінансового контролю України.
8. Особливості функціонування фінансового контролю за рубежом.
9. Загальний державний фінансовий контроль - одна з основних функцій міністерства фінансів (Німеччина, Канада, Японія, Швеція та деякі інші) або інших центральних органів виконавчої влади з повноваженнями згаданого міністерства.
10. Перелік органів виконавчої влади діяльність яких координується КМУ через Міністра фінансів України та їх основні функції.
11. Загальні засади системи державного фінансового контролю.
12. Об'єкти та суб'єкти державного фінансового контролю.
13. Повноваження об'єктів та суб'єктів державного фінансового контролю.
14. Класифікація державного фінансового контролю за глибиною здійснення, за джерелами інформації, залежно від часу проведення контролю та від взаємовідносин суб'єкта фінансового контролю і суб'єкта господарювання.
15. Діяльність міжнародної організації INTOSAI.
16. Нормативно-правове регулювання здійснення державного фінансового контролю України.
17. Лімська декларація.

18. Мексиканська декларація.
19. Визначення принципів державного фінансового контролю. Загальні та спеціальні принципи державного фінансового контролю.
20. Основні та загальні функції органів державного фінансового контролю.
21. Методи державного фінансового контролю.
22. Визначення та суть методів державного фінансового контролю. Способи (прийоми) державного фінансового контролю.
23. Визначення, суть та зміст форм державного фінансового контролю: моніторинг, аналіз, перевірка, ревізія, ідентифікація, ліцензування, фінансова експертиза, обстеження, нагляд. Інспектування, перевірка державних закупівель та державний фінансовий аудит.
24. Планування контрольно-ревізійної роботи.
25. Зміст та роль планування контрольно-ревізійної роботи. Основні принципи, система та технологія планування контрольно-ревізійної роботи. Інформаційне та організаційне забезпечення планування державного фінансового контролю.
26. Порядок відбору об'єктів державного фінансового контролю.
27. Нормативи навантаження у галузі здійснення контрольно-перевірочної роботи.
28. Основні етапи контрольно-ревізійного процесу.
29. Організація і підготовка до проведення інспектування.
30. Проведення інспектування.
31. Оформлення результатів інспектування. Вимоги щодо оформлення акту (довідки) за результатами контролю.
32. Прийняття рішень за отриманими результатами.
33. Організація та здійснення контролю за виконанням прийнятих рішень за результатами ревізії.
34. Координація та взаємодія органів державного фінансового контролю з іншими контролюючими та правоохоронними органами.
35. Контроль каси і касових операцій.
36. Завдання, джерела і нормативні акти контролю каси і касових операцій.
37. Інвентаризація каси, порядок проведення та оформлення результатів.
38. Прийняття рішень за результатами інвентаризації каси.
39. Контроль касових операцій: основні напрями, технологія та характеристика основних порушень у сфері касових операцій.
40. Контроль операцій на рахунках у банках.
41. Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій на рахунках у банках.
42. Порядок контролю операцій на рахунках у банках.
43. Особливості контролю операцій на валютних рахунках.
44. Контроль розрахункових та кредитних операцій.
45. Завдання, джерела і нормативні акти контролю розрахункових та кредитних операцій.
46. Контроль розрахунків з бюджетом та спеціальними фондами (Пенсійним фондом, Фондом соціального страхування тощо).
47. Контроль використання коштів Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування тощо.
48. Контроль дебіторської та кредиторської заборгованостей.
49. Контроль розрахунків з підзвітними особами.
50. Контроль розрахунків з оплати праці.
51. Завдання, джерела і нормативні акти контролю розрахунків з оплати праці.
52. Контроль використання трудових ресурсів, нормування та обліку робочого часу.
53. Аналіз стану організації праці.
54. Контроль дотримання штатної дисципліни.
55. Контроль використання фонду оплати праці.

56. Дотримання законності щодо преміювання працівників.
57. Контроль повноти, своєчасності та законності розрахунків з оплати відпусток та утримань із заробітної плати.
58. Контроль операцій з основними засобами.
59. Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій з основними засобами.
60. Контроль стану обліку та збереженості основних засобів. Перевірка операцій з надходження, переміщення та вибуття основних засобів.
61. Контроль за правильністю визначення зносу основних засобів та цільовим використанням амортизаційних відрахувань.
62. Контроль витрат на проведення поточного і капітального ремонту основних засобів.
63. Контроль операцій з матеріальними цінностями Завдання, джерела і нормативні акти контролю операцій з матеріальними цінностями.
64. Контроль за дотриманням умов щодо забезпечення збереженості та надходження матеріальних цінностей.
65. Контроль операцій з малоцінними та швидкозношуваними предметами.
66. Контроль використання сировини і матеріалів.
67. Контроль операцій з формування доходів та визначення результатів діяльності.
68. Контроль виробничих затрат і собівартості за елементами та калькуляційними статтями.
69. Контроль операцій з реалізації продукції.
70. Суть, завдання та нормативно-правові акти контролю бюджетів.
71. Оцінка стану і виконання бюджету відповідної адміністративно-територіальної одиниці (міста, регіону, сільської або селищної ради).
72. Контроль операцій у фінансових органах.
73. Завдання та суть контролю законності операцій за рахунками бюджету обласного, районного та міського рівня. Основні напрямки перевірки.
74. Контроль операцій в органах казначейства.
75. Завдання та суть контролю законності операцій з обліку коштів бюджетів в органах Державного казначейства. Основні напрямки перевірки.
76. Контроль використання державних коштів на утримання органів влади.
77. Завдання, суть та порядок здійснення контролю використання державних активів на утримання органів влади та місцевого самоврядування.
78. Система гарантій - невід'ємна складова правової держави. Гарантії контролюючих суб'єктів. Гарантії підконтрольних об'єктів.
79. Правові та соціальні заходи захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю.
80. Особливості та перелік заходів захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю. Основні проблеми захисту прав посадових осіб органів державного фінансового контролю.
81. Відповідальність посадових осіб органів державного фінансового контролю.
82. Проблеми реалізації принципу законності у діяльності посадових осіб органів державного фінансового контролю та гарантії його зміцнення.
83. Права та обов'язки посадових осіб об'єкта контрольно-перевірочних заходів.
84. Відповідальність посадових осіб об'єкта, діяльність якого перевіряється.
85. Характеристика діяльності Рахункової палати України.
86. Характеристика діяльності Державної аудиторської служби України.
87. Характеристика діяльності Державної казначейської служби України.
88. Характеристика діяльності Державної податкової служби України.
89. Характеристика діяльності Державної служби фінансового моніторингу.
90. Характеристика діяльності Державної митної служби України.

6. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Види оцінювання знань здобувачів вищої освіти: попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий.

Методи оцінювання знань здобувачів вищої освіти: оцінювання викладачем, взаємоперевірка, самооцінка, колективне оцінювання.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення практичного заняття у вигляді опитування, в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Форми і засоби поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль знань студентів здійснюється за допомогою:

- експрес-контрольних робіт;
- контрольних робіт;
- практичних робіт;
- оцінки виступів на семінарських заняттях;
- індивідуальних співбесід за результатами пропущених занять;
- оцінкою змістовного модулю в межах залікового кредиту.

Підсумковий контроль проводиться в аудиторії за розкладом в формі екзамену.

Розподіл балів з навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль” для денної форми навчання

Таблиця 1

Модулі	Модуль 1 = 25 балів					Модуль 2 = 20 балів					Комп'ютерне тестування в MOODLE	Екзамен	Підсумкова атестація
	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	КР	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	КР			
Тема													
Кількість балів за теми та контрольний захід	2	5	5	5	6	6	2	2	7	6	5	50	100
Активність на семінарах	2	2	2	2	6	2	2	2	2	6			
Виконання практичних робіт	-	3	3	3	-	3	-	-	3	-			
Індивідуально-консультаційна робота									2				

Розподіл балів з навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль” для заочної форми навчання

Таблиця 2

Модулі	Модуль 1= 4 бали				Модуль 2=6 бали				Аудиторна КР	Екзамен	Підсумкова атестація
	Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8			
Тема											
Кількість балів за теми та контрольний захід	1	1	1	1	1	1	1	3	40	50	100
Самостійна	1	1	1		1	1					

робота				1			1	1			
Індивідуально-консультаційна робота								2			

Поточний контроль

Оцінювання семінарських та практичних занять спирається на такі критерії:

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 2 бали, максимальна оцінка за семінарські заняття з даного курсу може дорівнювати 16 балів.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 3 бали, максимальна оцінка за виконання практичних робіт з даного курсу становить 15 балам.

Таблиця 3

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 (2)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 6(40) балів. Згідно з графіком навчального процесу проміжний контроль проводиться двічі. З цією метою програмний матеріал навчальної дисципліни поділяється на два модулі.

Перший модуль охоплює 1-4 теми; другий – 5-8.

Проміжний контроль проводиться в аудиторії за розкладом в формі контрольної роботи. На контрольну роботу відводиться дві академічні години.

Структура завдання:

Варіант включає такі завдання: тести; теоретичні питання та ситуацію.

Неявка студента на проміжний контроль за розкладом оцінюється нулем балів.

У випадку неявки студента на проміжний контроль з поважних причин (хвороба, транспортні умови тощо), контрольну роботу виконують під час чергової консультації.

Таблиця 4

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2/10
Тестовий блок/ситуація	4/30
Всього	6/40

Таблиця 5

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1.5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 6

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	3-1

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0
---	---

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату та презентації і оцінюється в 2 бали.

Таблиця 7

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
2	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового екзамену.

В екзаменаційний білет включено теоретичні питання з різних тем навчальної дисципліни, тести, визначення понять та ситуацію. Відповіді на кожне запитання оцінюються в 10 балів, тести по 1 балу, визначення – по 1 балу за кожне, ситуація в 15, максимальна оцінка за іспит може дорівнювати 50 балів.

До екзамену допускаються студенти, які набрали не менше 50% - максимально можливих балів на проміжних контрольних роботах, практичних заняттях, тобто 25 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається з оцінок за проміжний контроль, семінарські заняття та екзамен. На семінарських заняттях студенти закріплюють теоретичні знання, набуті на лекціях та в результаті самостійної роботи з літературою.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент (проміжний контроль, участь в семінарах та підсумковий контроль) дорівнює 100 балів. Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 8.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського / лабораторного / практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 8

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою Екзамен
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (для навчальної дисципліни, що вивчається протягом одного, двох і більше семестрів з підсумковим контролем у формі екзамену):

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен/диференційований залік	залік
40-50	A	відмінно	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
40-44	B	дуже добре	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
35-39	C	добре			
30-34	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	задовільно	
25-29	E	достатньо			
17-24	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-16	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

Результати складання екзамену оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться в відомість обліку успішності здобувача, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Критерії оцінювання відповідно до виду робіт, необхідно конкретизувати.

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка знань студентів з дисципліни передбачає використання таких методів контролю: усне та письмове індивідуальне опитування студентів; обговорення практичних робіт; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; тестування, зокрема на платформі MOODLE; вирішення ситуаційних завдань; поточно-модульний контроль; екзамен.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бюджетний кодекс України : Закон від 08.07.2010 р. № 2456-VI- ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17> (дата звернення 10.12.2018)
2. Господарський Кодекс України від 16.01.03 р. № 436-IV. - URL : <http://zakon.nau.ua>
3. Гуцаленко Л. В., Дерій В. А., Коцупатрий М. М. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 423 с.
4. Данилюк М.О. Планування і контроль на підприємстві. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України / Данилюк М.О. - Київ: Ліра, 2015. - 328 с.
5. Державний фінансовий контроль: підручник/ Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; за заг. ред. О.А. Петрик.- Київ: КНЕУ, 2013. – 412 с.
6. Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту: постанова Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
7. Дікань Л.В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л.В. Дікань, Ю.О. Голуб, Н.В. Синюгіна; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 92 с.
8. Дмитренко Г.В. Концептуально-методологічні та історичні основи організації і здійснення державного фінансового контролю в Україні : монографія. / Г.В. Дмитренко. – К. : АДЕФ-Україна, 2009. – 424 с.
9. Економіко-правові засади розвитку України в контексті глобалізації: матеріали щоріч. наук.-практ. конф. ["Дні науки АРІУ ЗНТУ"], (Бердянськ, 15-16 квітня 2009 р.) / Азовський регіональний ін-т управління Запорізького національного технічного ун-ту ; ред.: Л.О. Кондакова. – Бердянськ ; Донецьк : Норд-Прес, 2009. – 120 с.
10. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1: [затв. Наказом Мінфіну від 07.02.2013 № 73]. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 10.11.2018)
11. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 р. № 185-V. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185-16> (дата звернення 01.12.2017)
12. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> (дата звернення 01.12.2017)
13. Іванова І. Державний фінансовий контроль : Парадигми розвитку : монографія/ І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
14. Коваль М.І. Внутрішньогосподарський контроль : навч. посіб. / М.І. Коваль, Л.В. Жанкевіч. - Київ : ДП «ВД «Персонал», 2014. - 288 с.
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X-ВР// База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=80731-10> (дата звернення 10.08.2018)
16. Кондукова Е.В., Микитенко Т.В., Міщенко Т.М. Внутрішній контроль в державному та комерційному секторі: навчальний посібник. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2011.- 474 с.
17. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%E2%2F96-%E2> (дата звернення 10.11.2017)
18. Корінька М.Д. Бухгалтерський облік : навч. посіб. [для студентів спеціальності вищих навчальних закладів] / М.Д. Корінька ; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – Київ: ДП «Інформаційно – аналітичне агентство», 2009. – 459

- с.
19. Коротко про недружні поглинання/ Мінфін. – URL: <http://minfin.com.ua/blogs/stepanov/34669/> (дата звернення 10.11.2017)
 20. Костирко Р.О. Контроль і аналіз в системі управління економічним потенціалом господарюючого суб'єкта: методологія та організація: Монографія. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. - 728 с.
 21. Кримінальний кодекс України : Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III-ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14> (дата звернення 10.11.2017)
 22. Мартинович Д.Е. Аналіз ефективності публічних закупівель як інструмент державної допомоги/ Д.Е. Мартинович//Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. - 2016.- № 18.- С.70 -76.
 23. Наказ Державної аудиторської служби України від 11 вересня 2018 р. № 196 «Про затвердження методики визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх переліку та порядку застосування», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2018 р. за № 1113/32565. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 15.12.2019)
 24. Наказ Державної аудиторської служби України від 23 квітня 2018 р. № 86 «Про затвердження форми висновку про результати моніторингу закупівлі та порядку його заповнення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 червня 2018 р. за № 654/32106. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 25. Наказ Держаудитслужби «Про затвердження зразка Направлення для посадових осіб органів Державної аудиторської служби України на проведення ревізії, державного фінансового аудиту, перевірки закупівель, зустрічної звірки» від 01.08.2016 р. № 45. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/135395> (дата звернення 10.02.2018)
 26. Облік і оподаткування: реалії та перспективи [Текст]: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь, 29-31 березня 2016 року), 2016. – 355 с.
 27. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua> (дата звернення 01.12.2018)
 28. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства фінансів від 31.12.2013 р. № 1203 [Електронний ресурс]/Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-4> (дата звернення 01.12.2018)
 29. Подання фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101: [затв. Наказом Мінфіну від 24.12.2010 № 1629]. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.12.2018)
 30. Податковий кодекс України від // База даних «Законодавство України»/ВР України. - www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/ (дата звернення 10.11.2017)
 31. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (дата звернення 15.11.2018)
 32. Порядок координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 805. НАУ- Online. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=805-2013-%EF> (дата звернення 10.11.2017)
 33. Порядок опечатування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами кас, касових приміщень, складів та архівів: постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006 р. № 1028. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 34. Порядок планування заходів державного фінансового контролю Державною аудиторською службою та її міжрегіональними територіальними органами: постанова

- Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2001 р. № 955. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
35. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: постанова Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 р. № 1017 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 743). URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.12.2018)
 36. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів: постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 698 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 04 липня 2018 р. № 578). URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.12.2018)
 37. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання: постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 252. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 38. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту державних (регіональних) цільових програм: постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 692. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 39. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту інвестиційних проектів: постанова Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 740. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 12.10.2019)
 40. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органам державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1147. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 41. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 р. № 550. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 42. Порядок проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: постанова Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2013 р. № 631. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 43. Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування: Наказ Мінфіну України № 44 в редакції від 07.02.2017 р. / Міністерство фінансів України. URL: <http://www.ligazakon.ua> (дата звернення 10.10.2018)
 44. Постанова Кабінету Міністрів України від 06 квітня 2016 р. № 266 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби»; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 01.12.2017)
 45. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон від 16.07.1999 р. № 996 – ХІУ-ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (дата звернення 10.11.2017)
 46. Про вдосконалення проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: наказ Головки КРУ України від 15.12.2005 р. № 444. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/39818> (дата звернення 10.11.2016)
 47. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату України. Закон України від 21 грудня 2016 р.

- №1797-VIII- www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/
48. Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, комп'ютерів і мобільних телефонів державними органами, а також установами і організаціями, які утримуються за рахунок державного та місцевих бюджетів: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 № 332. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/332-2001-%D0%BF> (дата звернення 10.11.2017)
 49. Про ефективне використання державних коштів: постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd/docid=249412232> (дата звернення 01.12.2017)
 50. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів: наказ Головки КРУ України від 13.03.2007 р. № 50. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/39838> (дата звернення 10.11.2017)
 51. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки міжрегіональними територіальними органами Держаудитслужби України інформації про заходи державного фінансового контролю: наказ Держаудитслужби від 16 липня 2018 р. № 157. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 52. Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001: постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1062. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
 53. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43. Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-п> (дата звернення 10.11.2017)
 54. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> (дата звернення 10.06.2018)
 55. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Мінфіну України від 02.09.2014 р. № 879: Закони України. Інформаційно-правовий портал. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 10.11.2017)
 56. Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту: наказ Мінфіну України від 04 жовтня 2011 р. № 1247, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.10.2011 р. за № 1219/19957. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.12.2019)
 57. Про затвердження типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи: постанова Кабінету Міністрів України від 26 січня 2011 р. № 59 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=59-2011-%EF> (дата звернення 10.11.2017)
 58. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон від 26.01.1993 р. № 2939 – XII-ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12> (дата звернення 10.11.2017)
 59. Про порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями: постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2016 року № 70. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/70-2016-n> (дата звернення 01.12.2017)
 60. Про публічні закупівлі: Закон від 25.12.2015 № 922-VIII-ВР // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page> (дата звернення 10.11.2018)
 61. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів:

- постанова Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 р. N 98. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF> (дата звернення 10.11.2017)
62. Про утворення Державної аудиторської служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 868. Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/868-2015-п> (дата звернення 10.11.2017)
63. Про утворення Офісу фінансового контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1025-2019-%D0%BF> (дата звернення 24.04.2020)
64. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 519 «Питання Державної аудиторської служби» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.acrada.gov.ua> (дата звернення 01.12.2017)
65. Романенко Є.О. Електронні державні закупівлі /Є.О.Романенко// Структурні зміни у суспільстві та економіці під впливом комунікацій та інформації.- 2016.- С.332.
66. Рудніцька Р. Державний аудит як частина системи фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] / Р. Рудніцька // Науковий вісник. URL: <http://www.lvivacademy.com/visnik6/fail/+Rudnitska.pdf> (дата звернення 10.11.2017)
67. Смиківський М.М. Державний фінансовий контроль: навчальний посібник [Електронний ресурс] / М.М. Смиківський. – Режим доступу: http://bookdn.com/book_329.html (дата звернення 10.11.2017)
68. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 року № 142-р. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 01.10.2019)
69. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України: уклад. : [Е.А. Афонін, О.В. Суший]. К. : НАДУ, 2014. 48 с.
70. Хомутенко А. В. Державний фінансовий контроль за діяльністю суб'єктів господарювання України: аналітичний аспект [Текст] / А.В. Хомутенко, В.П. Хомутенко // Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 4. С. 55-61.
71. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. А. Шевчук ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - Київ : УБС НБУ, 2014. – 418 с.
72. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль: питання теорії та практики [Текст] : монографія / О. А. Шевчук ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2013. – 431 с.
73. Шевчук О. А. Система державного фінансового контролю: формування та розвиток в Україні [Текст] : монографія / О. А. Шевчук ; Держ. фіскал. служба України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. – 377 с.
74. Шевчук А.А. Ефективність контролю фінансових ресурсів як інструмент фінансової стабільності місцевих бюджетів [Текст] / А.А. Шевчук // Ефективна економіка. 2015. № 10.

Допоміжна

1. Виговська Н.В. Організація внутрішнього контролю та методологія запровадження : монографія / Н.В. Виговська. - Київ : Поро, 2011. - 176 с.
2. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства. Навчальний посібник за редакцією д.е.н., проф. Корінька М.Д., - Київ: ДП Інформаційно-аналітичне агентство, 2013.-564 с.
3. Шпанковська Н.Г. Внутрішньогосподарський контроль. Навч. посібник.- Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. 154 с.
4. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. / Л.В. Гуцаленко, М.М. Коцупатрий, У.О. Марчук - Київ : «Центр учбової літератури», 2014. – 496 с.
5. Гуцаленко Л.В. Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю невиробничих

- витрат: монографія / Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, А.Ю. Козаченко. – Тернопіль, 2016.- 240 с.
6. Фінансово-господарський контроль: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Дікань Л.В. Київ, 2010. 395 с.
 7. Смержанюк Т.П. Внутрішній контроль в процесі управління виробництвом. Навч. пос. - Київ: Магнолія, 2010. - 387 с.
 8. Станасюк Н.С. Контроль і ревізія. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України / Станасюк Н.С., Чубай В.М.. – Київ, Кондор, 2015. - 320 с.
 9. Статистичний щорічник України за 2020 рік. – Київ: Державний комітет статистики України.- URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.01.2021)
 10. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у відомчих бюджетних установах: наказ Мінфіну України від 14 вересня 2012 р. № 995. URL: <http://uazakon.com> (дата звернення 07.10.2019)

Періодичні видання та Інтернет-ресурси

1. Сайт Держаудитслужби України <http://www.das.gov.ua/>
2. Сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Кабінету міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Сайт Рахункової палати України <http://www.ac-rada.gov.ua/achamber/>
5. Сайт журналу Дебет-Кредит <http://www.dtk.com.ua/>
6. Сайт журналу Баланс <http://www.balance.com.ua/>
7. Сайт Верховної Ради України – // www.rada.gov.ua/
8. Міністерство фінансів України – // www.minfm.gov.ua/
9. Національний банк України – // www.bank.gov.ua/
10. Державна податкова служба України – // www.sta.gov.ua/
11. Газета "Дебет- кредит" – // www.dtk.com.ua/
12. Газета "Урядовий кур'єр" – // www.uamedia.visti.net/uk/
13. Газета "Галицькі контракти" – // www.gc.lviv.ua/
14. Газета "Голос України" – // uamedia.visti.net/golos/
15. Український фінансовий сервер – // www.ufs.kiev.ua/
16. Міжнародна федерація бухгалтерів – // www.ifac.org
17. <https://fincontrol.com.ua/> - Всеукраїнський науково-практичний журнал «Фінансовий контроль».
18. Index Copernicus <http://journals.indexcopernicus.com/+p3843,3.html>
19. Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?user=sLRr06MAAAAJ&hl=ru>
20. Українські наукові журнали <http://usj.org.ua/content/ekonomichnyy-postir>
21. Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.)

Рецензія

на методичні рекомендації
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Державний фінансовий контроль»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль” для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», складені на основі робочої програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2022р. та включають в себе 8 тем.

Методичні рекомендації до самостійної роботи розроблені на основі основних тем навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль”, в яких розкриваються організація та методика контролю на підприємствах.

У методичних рекомендаціях до самостійної роботи реалізується принцип послідовного засвоєння матеріалу, логічного переходу від однієї теми до іншої.

Методичні рекомендації відповідають вимогам щодо методичного забезпечення і рекомендуються до друку та використання у навчальному процесі при підготовці спеціалістів для контролюючих органів.

Рецензент

О.С. Іванишина, к.е.н., доцент

Рецензія

на методичні рекомендації
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Державний фінансовий контроль»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Мета самостійної роботи здобувача вищої освіти сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодшої людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль” складені на основі навчальної робочої програми дисципліни „Державний фінансовий контроль”, затвердженої в 2022 р. та розроблені на основі тем навчальної дисципліни, в яких розкриваються організація та методика державного фінансового контролю суб’єктів господарювання.

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Державний фінансовий контроль” складені на належному науковому рівні і можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О.Г. Рябчук, к.е.н, доцент